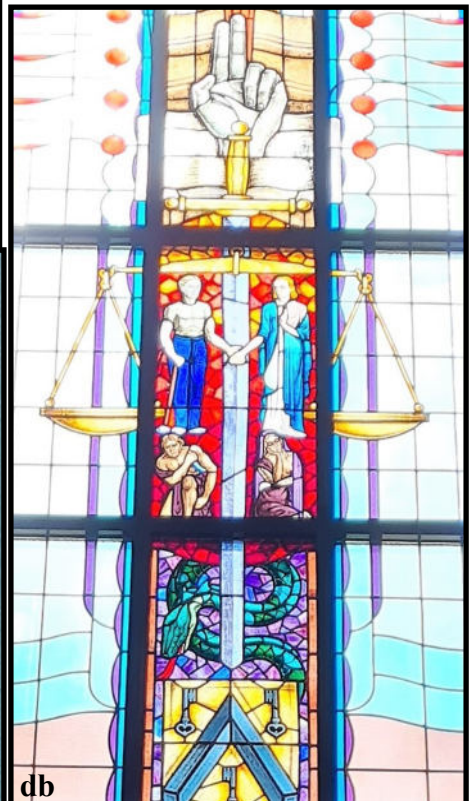

35ste JAARGANG - NUMMER 3 - 2023

JULI - AUGUSTUS - SEPTEMBER

OOSTENDSE GIDSENKRING 'LANGE NELLE'

*Foto's cover, achterflap en binnenzijden
van V. Prinzie (vp) & D. Beirens (db) tenzij anders vermeld*

OPROEP: bezorg je mailadres aan onze secretaris, zodat je bij wijzigingen inzake de activiteiten asap verwittigd kunt worden: luc.vanspeybroeck@telenet.be

IN DIT NUMMER

92	Voorwoord	Marc Loy
93	Mededelingen & activiteiten	Redactie
101	Zomerspeech voorzitter 22.06.23	Marc Loy
103	Gelezen & gehoord & opgemerkt	Redactie
111	Nieuwe bibliografie geschiedenis Oostende	Luc François & red.
116	Eddie Lateste begenadigd ontwerper-tekenaar	Dirk Beirens
118	Koninklijke hoofdgild Sint-Sebastiaan Oostende	Guy Delanghe
124	De U-boot, een dodelijk wapen	Martine Quaegebeur
130	Aanzet infogaring over Victor Cremers ...	Dirk Beirens

STEUNENDE LEDEN 2023

Allaert Georges & Roos
Barbé Adriën
Beirens-Ghesquière Martha
Bracke-Defever Mia & Paul
Claeys Leo
Comeyne Boudewijn
Degelin-Selis
Desnerck Peter
De Poerck Roger
Devriendt Wouter
De Vylder Albert & Christine
Dumarey Johannes
Francier J.-Deman
François-Merlevede
Geldhof Ronny
Glorieux Luc
Hubrechtsen Freddy
Leeuwerck Marcel
Metsu Dirk
Pennynck Stefaan
Pitteljon Etienne
Plasschaert Raf

Reynders Stefaan
Samyn Jean-Pierre
Schaubacher D.-Taes M.
Seys Jan
Slabbinck Bart
Storme Annie
Struyvelt Carlos
Tampère-Van Riet
Uylebroeck Thierry
Van Den Bossche Chris
Van Dooren-Vertruyen
Van Duyvenboden- Stubbe
Van Roy Etienne
Vanbrabant-Parmentier
Vansevenant-Grunderbeek Rudy & Hilde
Vanwettere-Depraetere
Verborgh Johan
Verwaerde Koen
Werbrouck Rita
Wilmet Marcel
Wybouw-Lammaing

(update augustus 2023)

ZOMER IN OOSTENDE

Kort na onze druk bijgewoonde zomerreceptie in de Marineclub op het Hazegras investeerde de zon haar warmte in meer zuiderse oorden en liet ons een grijs wolkendek waar de wind, van stevige bries tot stormachtig, regenwolken over de kust en de rest van 't land joeg. Amper een paar dagen voerden de treinen in juli genoeg dagjesmensen aan om er een paar replica's van Ensors 'Baden van Oostende' mee te bevolken. Al te veel dagen in de voorbije hooimaand lieten zich door Léon Spilliaerts grijze tonen inspireren.

Gelukkig evolueert het drukke publieke leven in de stad niet enkel op het ritme van een weerbericht of de buienradar. Toerisme en cultuur, op pleinen, dijk of strand en in straten en parken gedijen ook onder een grijs wolkendek en bij een forse noordwester. Het James Ensor Huis krijgt zijn tijdslots voor bezoekers probleemloos ingevuld. Anna Bochs Bretoense en mediterrane landschappen en fleurige bloemstukken gijzelen de zomer in Mu.ZEE dat een massa bezoekers noteert en Joseph Willaert weet zich postuum gewaardeerd in de Venetiaanse Gaanderijen.

Voorts wordt de Belgische zomer adembenemend en naadloos aaneengeregen door de affiches van het Ostend Beach Festival, Theater aan Zee, De Paulusfeesten en literaire activiteiten in de nieuwe Cormankelder en 't Leeshuus.

Ook Gidsenkring Lange Nelle stevent af op een record brekend aantal gidsbeurten in 2023. We presenteren jullie graag op onze volgende pagina's ons naajaarsprogramma voor gidsen, leden en andere geïnteresseerden, wetenswaardigheden en bijdragen over de Oostendse Bibliografie, de Sint-Sebastiaansgilde, tekenaar Lateste, de dodelijke U-boot en de architect van het 't Kasteeltje.

Marc Loy
Voorzitter

Driemaandelijks blad van de Oostendse

GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
35ste jaargang
Nummer 3
Juli - augustus - september 2023

Colofon

Voorzitter: Marc Loy

Verantwoordelijke uitgever
Marc Loy
Albert I - Promenade 3 bus 0703
8400 Oostende

Eindredactie, vormgeving en correspondentie
Dirk Beirens
dirkbeirens@telenet.be

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.

Overname van artikels/bijdragen **zonder
uitdrukkelijke copyrightvermelding**
mag mits bronvermelding.

Dispatching:
Tel. 059 80 73 81
e-mail: info@oostendeahoy.be

Rekeningnummer:
Gidsenkring Lange Nelle vzw
BE91 3800 0491 8476

Lid wordt u voor 20€ per jaar.
Buitenland: 25€
Gezinskaart: 25€ (2 gezinsleden)
Steunend lid: vanaf 30€ (2 gezinsleden)

Website: www.oostendeahoy.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

HET LN-BESTUUR ZIET ER SEDERT 11 APRIL 2023 ALS VOLGT UIT.

- 1 Voorzitter & afgevaardigde Cultuurraad = Marc Loy
- 2 Secretaris & huisbewaarder = Luc Vanspeybroeck
- 3 Penningmeester & verantwoordelijke digitale zaken = Dirk Laga
- 4 Dispatching = Annie Van den Bon
- 5 Verslaggeefster = Muriel Beuselinck
- 6 Sociale media-opvolgster & vernieuwing = Hilde Veulemans
- 7 Werkgroepen = Linda D'hondt
- 8 Redacteur gidsenblad = Dirk Beirens

WAT DOET DE OOSTENDSE GIDSENKRING 'LANGE NELLE'?

Naast inzicht in de stadsgeschiedenis en toelichting bij het onroerend erfgoed brengen de gidsen ook graag een kijk op de actuele ontwikkelingen in de Stad aan Zee. Wist je bv. dat Oostende als hoofdstad van onze elfde provincie - de Belgische Noordzee - pionierswerk levert voor de Blauwe Economie.

Tijdens de vele themawandelingen maar ook lezingen komen uiteenlopende aspecten aan bod. De gidsen brengen je naar bekende en minder bekende plekjes.

Van de trendy Oosteroever tot in het rustige Mariakerke. Van de drukke zeedijkpromenade tot in het landelijke Stene. Van een passage langs de levendige Visserskaai tot een fietstocht op het gevarieerde Groen Lint rond de stad.

Met passie voor hun stad vertellen de gidsen je graag tal van anekdotes en verhalen. Over schrijvers, schilders en staatslieden die hier ooit inspiratie, vertier en troost vonden. Of over de band tussen de Belgische koningen en Oostende. Maar evengoed over het harde leven en de tradities van de lokale vissersgemeenschap doorheen voorbije tijden. Naargelang het gekozen traject en de geschatte afstand kan de gidsbeurt zowel te voet, met de fiets, autobus of zelfs per boot. Ook voor een begeleid bezoek aan musea zoals Mu.ZEE, het James Ensorhuis, het Stadsmuseum, Fort Napoleon, de driemaster Mercator, de O.129 Amandine en het Provinciedomein Raversyde kan je de gidsenkring contacteren.

Hoe lid worden en de voordelen daarvan vind je verder in het blad

Find us on:
facebook®

Ons bestuurslid Hilde doet er alles aan om info over onze gidsenkring via het bekende medium Facebook te verspreiden. Graag eens bekijken en liken uiteraard >
gidsenkring lange nelle vzw

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) of General Data Protection Regulation (GDPR)

De Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle' verklaart zich te houden aan de regelgeving van de AVG. De gegevens van de aangenomen leden worden alleen gebruikt voor briefwisseling en adressering inzake het ledenblad en het mailadres inzake wijzigingen na inschrijving op een of andere activiteit. Niets wordt aan derden doorgegeven. De persoonlijke gegevens van de gewone leden/gidsen in de database van de dispatching zijn beveiligd. (update oktober 2022)

OVERLIJDEN

Op 1 mei 2023 overleed, op 95-jarige leeftijd, mevrouw Gabrielle Vanhille, moeder van ons gidsend lid Dirk Verstraete.

In naam van alle leden biedt het bestuur van LN haar medeleven aan de getroffen familie aan.

LIDMAATSCHAP 2023

Het lidmaatschap **2023 gaat in op 1 januari 2023** en houdt in: ons driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en wetenschappelijke bijdragen en deelname (gratis of tegen verminderde prijs) aan onze lente/zomer-receptie, voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen.

Als exclusief extraatje krijg je het waardevolle jaarboek 2023.

Het lidmaatschap voor 2023:

- gewoon lid: 20 euro (buitenland 25 euro);
- gezinskaart: 25 euro (2 gezinsleden);
- steunend lid: vanaf 30 euro (2 gezinsleden).

Bij overschrijving vermelden: naam + lidgeld 2023

VOOR NIEUWE LEDEN: geef naam+adres, mailadres en tel. door aan onze penningmeester: penningmeester@oostendeahoy.be

De bijdrage kan overgeschreven worden op rekening **BE91 3800 0491 8476** van Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle', Christinastraat 67 in 8400 Oostende. Als het leveringsadres verschilt van het adres van de opdrachtgever, wil dit adres vermelden in de mededeling.

Het bestuur dankt je alvast voor je trouw, belangstelling en steun.

DONDERDAG 14 SEPTEMBER 2023

**HOMMAGE AAN OOSTENDENAAR JO MAES (°1923):
HET VEELZIJDIGE WERK VAN EEN INTERIEURARCHI-
TECT, ONTWERPTEKENAAR, BEELDEND KUNSTENAAR
EN (ereVTI-)LERAAR.**

GEÏLLUSTREERDE LEZING DOOR DIRK BEIRENS

Docent architect Gaston Eysselinck vroeg zijn Oostendse leerling Jo Maes aan het einde van zijn opleiding aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent (KASK – Sierkunsten en Binnenhuisarchitectuur, 1939-1945), om reliëfs te ontwerpen voor de loketenzaal van het nieuwe **hoofdpostgebouw in Oostende** (ontwerp en bouw 1945-1953).

Het werden twee keramieken die het ‘verleden en de toekomst’ van het postverkeer op een heroïsche manier voorstellen. Ook de glassculpturen in het telefonie/telegrafie-gedeelte, vandaag

het Cultuurcafé van CC De Grote Post, zijn vruchten van Maes’ geest.

Daarnaast bedacht Jo Maes ook heel wat andere interessante kunstwerken en decoratieve elementen voor diverse Oostendse gebouwen, zoals ‘De Zaaier’ en ‘De Fysica’ voor het nu grotendeels afgebroken (de voorgevel aan de zeedijk bleef) toenmalige Hoger Technisch Instituut.

Maar deze intelligente en aimabele mens en kunstenaar is bij het grote publiek onbekend, o.a. omdat hij de bescheidenheid hoog in het vaandel draagt.

Dirk Beirens ging een aantal keer op bezoek bij Jo Maes om over zijn werk te spreken. Dat resulteerde al in een bescheiden tentoonstelling in het Postgebouw tijdens Open Monumentendag 2014. Jo & Dirk zijn allebei

ook ereleraars van het Vrij Technisch Instituut, dat van het jaar zijn honderdjarig bestaan viert en als alles oké blijft, wordt Jo 100 in december 2023. Daar heffen we het glas op.

Afspraak: 19 uur in de aula van het Vrij Technisch Instituut, Stuiverstraat 108B, 8400 Oostende (ingang links van de groengetinte ramen van het oud-zwembad)

Leden: gratis

Inschrijven verplicht (min. 8 dagen ervoor) bij secretaris Luc Vanspeybroeck: secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

ZONDAG 1 OKTOBER 2023

DE KLARE KIJK VAN JOSEPH WILLAERT

Gegidst bezoek (10.30-12) aan de tentoonstelling in de Venetiaanse Gaanderijen buiten de gewone openingsuren

Er is maar één schilder Noem kunstenaar **Joseph Willaert (1936–2014)** gerust enig in zijn soort. Of noem hem eigenzinnig, niet in één vakje te duwen, een beetje rebels. Hij laat zich inspireren door de omgeving en het zogenaamde eenvoudige Vlaamse leven: een woonhuis, het dorpsleven, het landschap. In zijn werk vind je geen schaduwen maar duidelijk afgelijnde vlakken en heldere kleuren. Heel typerend is het binnenbrengen van fysieke voorwerpen in het beeld: een echte boom, een wijwatervat of een plukje wol die blijft hangen aan een geschilderde prikkeldraad. Er figureren geen mensen in het werk maar ze zijn nooit ver weg. De kunstenaar illustreert treffend hun voorbijgaan. Zo suggereert een echte fiets tegen een geschilderde wand de aanwezigheid van iemand binnen. Een stoffen pet aan een geschilderde staldeur doet vermoeden dat de boer bezig is. Curator Els Vermeersch is al jaren gefascineerd door het werk van Joseph Willaert. “Ik vind dat de kunst van Willaert te weinig gekend is. Zijn frisse, klare kijk, zijn relativerende humor, zijn aandacht voor poëzie, respect voor het alledaagse, de tikkel melancholie, de grote fantasie... Hij verdient een mooie plek in de Belgische kunstgeschiedenis”, aldus de curator.

Een wandeling van binnen naar buiten De expo is zorgvuldig ontworpen als een wandeling, waarbij bezoekers letterlijk het dorpsplein kunnen verkennen en door verschillende kamers uit het huis van de kunstenaar kunnen wandelen. De expo omvat verschillende thematische ruimtes, van 'Het Weidse Landschap' tot 'De Grote Stad', die het publiek stap voor stap meenemen doorheen Willaerts oeuvre. Je kan het oeuvre van Willaert binnenstappen via verschillende deuren: die van het beeldverhaal, van de taal, de poëzie of de humor. De deur van de gastenkamer brengt je bij andere kunstenaars en dichters. Zo behoren o.m. Marcel van Maele, René Heyvaert en Paul Snoek tot zijn beste vrienden. Je ziet er ook werk van tijdgenoten als Jan Vercruyse, Etienne Elias, Raoul De Keyser, Antoon De Clerck en Roger Raveel.

Afspraak: om 10.25 uur aan de ingang van de Venetiaanse Gaanderijen, Hoek Parijsstraat - Koning Boudewijnpromenade - duur anderhalf uur
Bij grote belangstelling voorzien we twee gidsen

Leden groepstarief (p.p.): €2,5 toegang (geen andere kortingen mogelijk)/ de gidsenkring betaalt de gids
Niet-leden (p.p.): €5

Je bent definitief ingeschreven na overschrijving van het passende bedrag op rekening BE91 3800 0491 8476 van Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle' met vermelding NAAM + WILLAERT

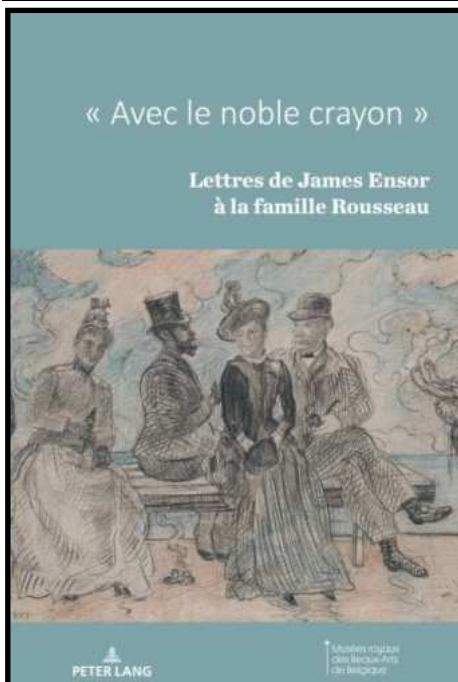
+Inschrijven verplicht (vóór 15 sept) bij secretaris Luc Vanspeybroeck: secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

DINSDAG 17 OKTOBER 2023

JAMES ENSOR, VERRASSEND ANDERS!

2X GEÏLLUSTREERDE LEZING DOOR DOMINIQUE GONDRY
(namiddag & avond)

Een organisatie van de Oostendse Gidsenkring Lange Nelle in samenwerking met De Plate vzw (Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring)

Dominique groeide op in Oostende, volgde er middelbare school en ging daarna bij de marine aan de slag. Eens gepensioneerd volgde hij de cursus reis-leider en gids regio kust met de Oosteroever als specialisatie. Hij is ook stadsgids bij de Oostendse gidsenkring Lange Nelle, boekenwurm in zijn vrije tijd, vrijwilliger bij Oostende voor Anker en ... Ensorkenner. De familie Ensor-Haegheman, in het bijzonder. James Ensor, voerde tussen 1883 en 1924 een zeer intensieve en vooral openhartige correspondentie met de bevriende familie Rousseau-Hannon. Een reeks van 374 handgeschreven brieven, post- en adreskaartjes gericht aan deze familie werd 'getranscribeerd' en samengebracht in een nieuw boek 'Avec le noble crayon – Lettres de James Ensor à la famille Rousseau'. Deze brieven

brenge heel wat nieuwe feiten aan het licht. We krijgen een zeer persoonlijke in-kijk in het leven, reilen en zeilen van de familie Ensor-Haegheman. Het geeft ons een ander beeld van James Ensor en de wijze waarop hij met collega's, vrienden en familie omging. Ensor laat ons toe een kijkje te nemen in zijn diepste zielenroer-sen. Liefde, gezondheid, ziekte, euforie, melancholie, depressie en opperste geluk zijn de bindmiddelen voor een boeiend verhaal. Dat levert ons alvast een verras-send andere kijk op zijn leven, drijfveren, psyché en oeuvre. Aan de hand van een aantal werken en paragrafen uit het boek neemt Dominique je mee op een ontdek-kingsreis 'James Ensor: verrassend anders!'

**Afspraak in de grote zaal van het stadsmuseum, Langestraat 69, T/S
Namiddagssessie om 14.30 uur - Avondsessie om 19.00 uur
Inschrijven hoeft niet, maar kom op tijd!**

DONDERDAG 16 NOVEMBER 2023

**ARCHITECT SILVAIN SMIS
(OOSTENDE, 1909 - 2003)**

GEÏLLUSTEERDE LEZING DOOR ARCHITECT MICH DE LANGHE

Silvain Robert Smis (1909-2003) is geboren in Oostende. Zijn ouders waren de gekende bloemisten Smis, die hun bedrijf hadden in de Alfons Pieterslaan. Ooms van Silvain zaten in de aannemersbranche.

Silvain volgde zijn architectuuropleiding aan het Sint-Lucasinstituut in Gent (1927 – 1932). Zijn professoren daar waren Van Hove, Van Mechelen en Valentin Vaernewyck. Medestudenten & streekgenoten waren Jérôme Brackx en Jozef Denorme. Naar eigen zeggen behoorde hij tot het 'revolutionaire jaar', het jaar waarin de studenten heel wat nieuwe ideeën doordrukten.

Hij was werkzaam in Oostende en omliggende maar ook in heel West-Vlaanderen.

Zijn werk wordt beïnvloed door zijn opleiding, het opkomend modernisme van het interbellum en de art-decobeweging. Zijn opdrachten waren heel divers: woningbouw, appartementsbouw, openbare gebouwen en kerkenbouw.

Enkele van zijn belangrijkste werken zijn nog steeds bepalend in het beeld van Oostende. Vooral

zijn beginperiode (interbellum) en de naoorlogse periode tot de zestiger jaren zijn interessant.

De deskundige spreker **Mich(el) De Langhe** is geboren te Oostende in 1945. Hij behaalde zijn architectuurdiploma aan het Sint-Lucas in 1970. Van 1995 tot 2010 was hij Oostends stadsarchitect

"RÉSIDENCE MARIE-JOSÉ", hoek Leopold II-laan/MJ-plein, appartementsgebouw van 1939-1940, in nieuwe zakelijkheid naar ontwerp van architect S.R. Smis (Oostende), beschermd sinds 28.11.2001.

Afspraak: 14.30 uur Bistro Toope, Groentemarkt 11, 8400 Oostende
Zaal 1steverdieping, toegang achteraan rechts gelijkvloers > **eventueel kun een drankje beneden aan de toog bestellen, afrekenen en meenemen OF bediening afwachten.**

Leden: gratis & niet-leden: €5

Inschrijven verplicht (min. 8 dagen ervoor) bij secretaris Luc Vanspeybroeck: secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

ZATERDAG 18 NOVEMBER 2023

OOSTENDE DOOR DE OGEN VAN ENSOR

***NIEUWE* GELEIDE WANDELING DOOR JOHANNES DUMAREY**

Er bestaat absoluut geen twijfel over, dat van alle muzes die Ensor geïnspireerd hebben, Oostende de allergrootste was. En dit in de ruimste betekenis van het woord: de stad, haar onmiddellijke omgeving, haar inwoners, haar historische gebeurtenissen en zijn familie die er ook verbleef.

De wandeling is zowel een kleine ontdekkingsreis door de historische kern van het Oostende van Ensor, als het een tocht is door de evolutie, die Ensor als kunstenaar heeft doorgemaakt en die ons laat kijken door de bril van Ensor naar 'zijn' Oostende. Dit aan de hand van een selectie uit zijn talrijke werken. Het idee achter de wandeling is om de figuur van Ensor en zijn werken te situeren binnen een historische context en evolutie die stad heeft doorgemaakt, een stad waar hij het overgrote deel van zijn leven verbleven en gewerkt heeft. De wandeling combineert beelden uit het Oostende van Ensor, met een selectie van zijn werken die duidelijk door Oostende geïnspireerd zijn. De stilistische evolutie die Ensor heeft doorgemaakt, wordt hierbij niet uit de weg gegaan, echter zonder expliciete verwijzingen naar kunststromingen. Historische gebeurtenissen,

die ook toegelicht worden tijdens de wandeling, worden geplaatst binnen die context, geïllustreerd aan de hand van zijn werken, en telkens op relevante stopplaatsen tijdens de wandeling.

De wandeling is zo gepland, dat ze een min of meer chronologische verhaallijn ondersteunt, zodat de deelnemers een coherent verhaal te horen krijgen, dat makkelijk te volgen is. Bepaalde episodes uit zijn leven en werken komen hierdoor meer aan bod dan andere, wat echter onvermijdelijk is. Ensor heeft vooral vermaardheid verworven bij het grote publiek vanwege zijn schilderijen van maskers en skeletten. Tijdens de wandeling komen die ook aan bod, maar hier wordt bewust niet de nadruk op gelegd. Ensor is veel meer dan enkel maskers, en het is dan ook de bedoeling van de wandeling, om dit ook toe te lichten en de deelnemers met zijn bredere oeuvre kennis te laten maken.

James Ensor, Cercle du Phare et restaurant Delmer, ca. 1876, olie op paneel

Afspraak: om 15 uur aan het Toerismebureau, anderhalf uur wandelen, en einde aan het Ensorhuis in de Vlaanderenstraat.

Leden: gratis & niet-leden: € 5 (aantal beperkt > wie inschrijft, komt!)

Inschrijven verplicht (min. 8 dagen ervoor) bij secretaris Luc Vanspeybroeck: secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

DINSDAG 28 NOVEMBER 2023

**AVONDBEZOEK AAN ASTROPOLIS
SPACE SCIENCE CENTER IN OOSTENDE
MET LEZING & WAARNEMINGSSESSIE**

Na ons succesvolle bezoek op 9 februari 2023 met een gegidste rondleiding en kennismakingsfilm, beloofden we onze leden ook een avondlijk bezoek met de hoop ons te kunnen verdiepen in een open hemel.

PROGRAMMA

- 19 uur** Verwelkoming
- 19.10 uur** Voordracht 'Het nut van sterrenkunde & ruimtevaart'
- 20.15 uur** Groep 1: pauze in gezellige 'ontspanningsruimte'
Groep 2: waarnemen & uitleg telescoop
- 20.45 uur** Groep 1: waarnemen & uitleg telescoop
Groep 2: pauze in gezellige 'ontspanningsruimte'
- 21.30 uur** Afsluiting

Warme kledij aanbevolen voor waarnemingsessie in toren

Afspraak: om 18.50 uur in Astropolis, **Duinkerksesweg 16**, Oostende. Einde omstreeks 21.30 uur. Voordracht en waarneming.

We voorzien 2 groepen van elk maximum 15 deelnemers (**als minder dan 15, wordt het uiteraard één groep**)

Leden (p.p.): €8 voor toegang & lezing / gidsenkring betaalt waarnemingsessie
Niet-leden (p.p.): €11

Je bent definitief ingeschreven na overschrijving van het passende bedrag op rekening BE91 3800 0491 8476 van Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle' met vermelding NAAM + ASTROPOLIS

+Inschrijven verplicht (min. 10 dagen ervoor) bij secretaris Luc Vanspeybroeck: secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

VOORZITTER MARC LOY SPEECHTE TIJDENS DE ZOMERRECEPTIE 'LANGE NELLE' de dato 22 juni 2023

Hartelijk welkom allemaal (aan de meer dan 100 aanwezigen) in de **Marine Club**, vanaf nu krijgen jullie allemaal, voor de volgende twee uur, exclusief het statuut van **Members Only**. Laten zich verontschuldigen: Mathieu De Meyer van het Domein Atlantikwall Raversyde, Annelies Storms, Virginie Michils van de cultuurdienst, Peter Craeymeersch, Annemie Van den Broucke, Sam Lauwers en Katrien Cools van de T.O. en burgemeester Bart Tommelein. Zowel bij Toerisme Vlaanderen als in de Provincie waren er twee belangrijke events zoals dat in het schoon Vlaams heet.

We verwelkomen graag de oud-collega's die in de voorbije jaren afscheid hebben genomen van het actieve gidsen en de nieuwe collega's die de rangen zullen versterken. Alsook de niet-gidsende leden die van onze organisatie ook een echte vereniging maken.

Zoals jullie weten proberen we ieder jaar een **exclusieve locatie** te vinden voor onze recepties die ondertussen van de nieuwjaarperiode naar de zomer opgeschoven zijn: het is langer klaar en meestal mooier weer... Ondertussen werd het **Spaans Huisje** trouwens te klein zoals jullie hier zelf kunnen merken. Ondertussen weken we al uit naar de **Venetiaanse Gaanderijen, Panoramazaal van de Grote Post, de North Sea Yacht Club, de Mercator...**

Vandaag krijgen we gastvrij onderdak in de bar van de **Marine Club**, de vroegere bar van de onderofficieren van de Zeemacht toen de Marine nog in Oostende gekazerneerd was en het uitgangseven in de stad mee kleur gaf. Na de verhuis naar Zeebrugge bleef de **ontmijningschool** wel op deze locatie functioneren en straks komt de **Navy Academy** met de opleidingen van St.-Kruis zich hier ook vestigen. Oostende wordt in de toekomst in nauwe samenwerking met de Nederlandse marine en in Navoverband een erg belangrijke entiteit. Ten bewijze de maritieme dronesfabriek in de achterhaven en de nieuwe hoogbouw ten behoeve van de Navy Academy die zal accorderen met het verticale elan op het Hazegras, Mariakerke en op de Oosteroever.

Het is een erg **druk jaar** voor onze vereniging met een **recordaantal gidsbeurten**. En het jaar is nog niet om. Ook als ze niet van dienst is, slaapt onze dispatcher Annie nu naast haar telefoon. Die **druk en drukte** heeft ons genoodzaakt om in ijlt tempo instant opleidingen te geven voor gidsen in het **Fort Napoleon, Mercator, Amandine** en het **Domein Atlantikwall Raversyde**. Bij deze danken we oprecht onze steunende leden **Doris Klausing** en **Willy Versluys** die onze bijscholing i.v.m. de **Amandine** en dus de **IJslandvisserij** met hun kennis ter zake en hun verhalen hebben gestoffeerd. En ook **Rudy Laforce** die als museaal verantwoordelijke heel wat rondleidingen voor aankomende gidsen op de **Mercator** begeleidde.

Momenteel studeren de **gidsen** van de **Syntra-opleiding** af. **Vier** van hen zullen wellicht tot ons gidsenbestand toetreden. Zij konden hier nu helaas niet aanwezig zijn omdat ze vanavond nog een les hadden.

Tot slot: geniet verder van deze reünie en wil er rekening mee houden dat we, bekommerd om jullie gezondheid én onze kastoestand voor iedereen drie broodjes voorzien hebben. Beschouw ze als een overlevingspakket om, nog voor de hongerdood toeslaat, veilig thuis te geraken. Dat is ook de reden waarom de penningmeester, me opdroeg zo lang mogelijk te spreken om zo jullie consumptiegedrag en -drang zo veel mogelijk binnen de perken te houden. Ik heb dat natuurlijk kordaat geweigerd.

DE DANSERES EN DE KONING. BEELD & BEELDTAAL IN- ZAKE CLEO DE MERODE EN LEOPOLD II (in het ENGELS!)

Abstract (= samenvatting)
This article analyses the way satirical prints published around 1900 represented dancer Cléo de Mérode and Belgian king Leopold II, who were rumoured to be having an affair from 1895 onwards. Both are made fun of, but the scope of that ridicule differs. Cléo's representation as a courtesan contradicts her attempts to fashion an image as a classical artist and reveals the delicate tension between concealment and exposure her celebrity thrived upon. On the other hand, the negative depiction of Leopold as old, weak, and impotent does not impede his image as a very modern person, as he indulges in modern technologies, ideals of masculinity.

Keywords

Cléo de Mérode, Leopold II, self-fashioning, satirical prints, public image

To quote this article

Jan Dirk Baetens and Tom Sintobin, « The Dancer and the King. Image and imagery of Cléo de Mérode and Leopold II », *Image & Narrative* n°24/2 - 2023, ed. by Carlijn Cober, Floris Meens and Tom Sintobin, p. 10-44.

VERTALING 'ABSTRACT'/SAMENVATTING

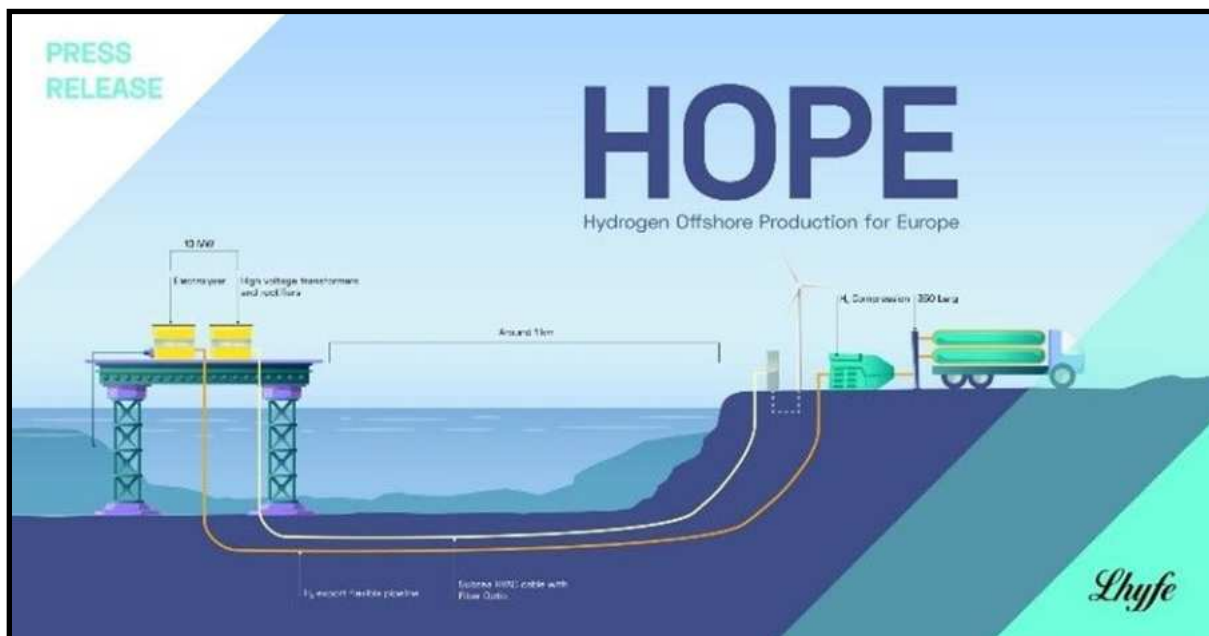
Dit artikel analyseert de manier waarop satirische prenten die rond 1900 werden gepubliceerd, danser Cléo de Mérode en de Belgische koning Leopold II voorstelden, die volgens geruchten vanaf 1895 een affaire hadden. Beide worden belachelijk gemaakt, maar de reikwijdte van die spot verschilt. Cléo's voorstelling als courtesane is in tegenspraak met haar pogingen om een beeld te vormen als een klassieke kunstenaar en onthult de delicate spanning tussen verhulling en ontmaskering waarop haar beroemdheid stoelde. Aan de andere kant belemmert de negatieve voorstelling van Leopold als oud, zwak en impotent zijn imago als een zeer modern persoon niet, omdat hij zich overgeeft aan moderne technologieën, idealen van mannelijkheid.

Via deze link (kopiëren in browser) kun je de pdf (gratis) downloaden.

<https://www.imageandnarrative.be/index.php/imagenarrative/article/view/3162/2610>

PRODUCTIE VAN WATERSTOF >KUST OOSTENDE IN 2026

Tegen 2026 moet er vlak voor de kust van Oostende waterstof geproduceerd worden. Het gaat om een **testproject** waarvoor de Europese Commissie zo'n 20 miljoen euro voor vrijmaakt. Oostende maakt zich op voor een unieke ontwikkeling op het gebied van waterstofenergie. Een consortium van projectpartners, met POM West-Vlaanderen als een van de partners, heeft groen licht gekregen van de Europese Commissie voor de bouw van een unieke demonstrator voor offshore waterstofproductie. Waterstof is een gas dat gebruikt kan worden als een schone brandstof voor auto's, vrachtwagens, boten en zelfs voor het verwarmen van gebouwen. Het is een milieuvriendelijk alternatief voor de traditionele brandstoffen omdat het geen schadelijke uitstoot produceert, alleen waterdamp. Deze testopstelling moet de technische en financiële haalbaarheid van offshore waterstofproductie en vervoer via pijpleiding naar land aantonen. De installatie wordt voor de kust van Oostende neergepoot, nabij het maritieme testplatform Blue Accelerator (zie foto), en moet in 2026 operationeel zijn. Vanaf dan zal het een vermogen van zo'n 10 megawatt produceren. (1MWh = 1000 kWh of 1.000.000 Wattuur)

Persbericht POM-West-Vlaanderen > Focus/WTV

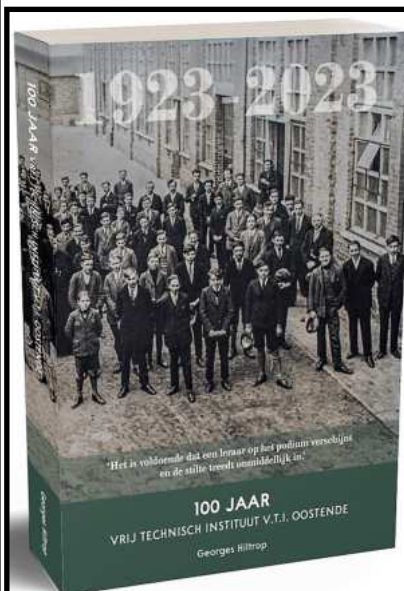
TROUWEN OP DE MERCATOR

Momenteel is het al mogelijk om te huwen op het terras van de Venetiaanse Gaanderijen en op de kiosk van het Leopoldpark. Stad Oostende voegt daar nu ook zeilschip Mercator als locatie aan toe. Huwelijken zullen in de periode van mei tot en met september éénmaal per maand mogelijk zijn op de Mercator, enkel op vrijdag van 15.30 tot 17.30 uur. Op die vrijdag blijft het ook mogelijk om in het Stadhuis te huwen van 14.00 tot 15.00 uur. Het prijskaartje voor een huwelijk op de Mercator bedraagt 350 euro. Stad Oostende legde de volgende data vast waarop het mogelijk is om op de Mercator te huwen in 2023: 14 juli, 11 augustus en 8 september. Het koppel zal na de plechtigheid ook een receptie - volgens beschikbaarheid - kunnen boeken rechtstreeks via beheerder Toerisme Oostende vzw.

HET VRIJ TECHNISCH INSTITUUT 1923-2023 (GEORGES HILTROP)

In april 1923 werd de bouw aangevangen van het V.T.S., Vrije Technische School of het huidige Vrij Technisch Instituut. Dit gebeurde naast en in samenwerking met de toenmalige Broedersschool. De gebouwen werden reeds op 16 september ingehuldigd. In 1930 betrokken de Broeders hun nieuw gebouwde school in de Sint-Catharinapolderstraat (de voormalige H. Hartschool). Hun oude school werd opgenomen in de technische school. Uitzonderd tijdens de oorlogsjaren 1940-1945 kende de technische school geen stelselmatige uitbreiding. In 1964 werd het oorspronkelijke hoofdgebouw in neorenaissance stijl, ontworpen door architect V. Fobert, gesloopt, evenals enkele aangeworven aanpalende huizen. Op de plaats daarvan werd het groot nieuw complex opgericht, dat een belangrijk deel van de Stuiverstraat inneemt. Tussen de twee oorlogen geraakte de straat geheel volgebouwd, op enkele percelen na, die kort na de oorlog bebouwd werden, o.a. aan weerszijden van de H. Consciensschool en nabij de hoek van de Nieuwpoortsesteenweg. De school kende in zijn 100-jarig bestaan acht directeurs en vervulde een voorname rol in het ontstaan van het technisch onderwijs. Het vervulde een cruciale rol in het ontstaan van de toenmalige A1-richting kort en lang type, graduaat en ingenieur en telde in zijn beste periode meer dan 1500 leerlingen. De school staat nu onder leiding van directeur Ludo Viaene. Een naslagwerk van 380 pagina's opge maakt door Georges Hiltrop, leerkracht aan het Instituut geeft een mooi en boeiend overzicht weer van de 100-jarige geschiedenis van de school.

Bronnen: R. de Beaucourt de Noortvelde, Monographie de Mariakerke Bains-les-Ostende' 1896. R. de Beaucourt de Noortvelde, Beschrijving der Gemeente Steene, 1908. Eugène Deschepper, 50 jaar V.T.I, brochure ter gelegenheid van 50-jarig jubileum 1973. Georges Hiltrop, 100 jaar Vrij Technisch Instituut (V.T.I.) Oostende

Het' VTI' of Vrij Technisch Instituut bestaat 100 jaar in Oostende, een jubileum om niet te vergeten. Honderd jaar uit het rijke leven van een toonaangevende school (Instituut) in Oostende. Het geheel is gedocumenteerd met unieke foto's, verhalen, enz. uit verschillende archieven en geeft een mooi overzicht van de 100-jarige periode. Kortom het boek is een uniek document.

Het boek is uitgevoerd in twee versies:

Een jubileum kleurenitgave met hardcover, handgenaaid A4 (210mm x 297 mm) mat wit. Het boek kost 110 €, exl. Verzending 10 €.

Een kleurenitgave met softcover, garenloos gekleefd A4 (210mm x 297 mm) mat wit. Kostprijs 75 €, exl. Verzending 10 €.

Boeken worden uitgegeven in eigen beheer en intekenen kan op georghiltrop15@gmail.com en door betaling op rekening Argenta BE11 9791 3412 6248 met vermelding van adres, of via de school Petrus & Paulus VTI op rekeningnummer BE61 4758 0500 3117. Met vermelding aantal, uitvoering en leveringsadres of afhaling.

STAD OOSTENDE STELT INVENTARIS KOLONIALE SPOREN VOOR

Stad Oostende gaf vorig jaar het startschot voor een participatietraject over koloniale verwijzingen in de publieke ruimte. Verschillende Oostendenaars namen in de loop van het jaar deel aan de werkgroepen en een groep deskundigen stelde een stedelijke inventaris op over de koloniale sporen.

Op 30 juni 1960 werd Congo onafhankelijk van België. In Oostende verwijzen verschillende bouwwerken, beelden uit de publieke ruimte en andere elementen naar de koloniale periode. Stad Oostende wil samen met de inwoners die koloniale erfenis bekijken en startte daarom vorig jaar een participatietraject op rond koloniale verwijzingen in de publieke ruimte, te volgen via ons.oostende.be. Want ons verleden leeft verder in het heden, met zichtbare én onzichtbare sporen.

Inventarisatie van alle verwijzingen in de publieke omgeving

Een groep deskundigen stelde een gedetailleerde nota met inventaris op om die koloniale verwijzingen in kaart te brengen. Dat gaat van zeer aanwezige, visuele sporen zoals verschillende monumenten en straatnamen tot minder directe koloniale sporen als bestaande fotocollecties. In de inventaris worden alle sporen gelabeld naar zichtbaarheid/intentionaliteit. Bijkomend formuleert de inventaris een aantal aanbevelingen aan het stadsbestuur over welke stappen nog kunnen gezet worden naar bijvoorbeeld contextualisering toe.

De Stad wil informeren en sensibiliseren over het thema door infoborden met een directe en indirecte koloniale verwijzing bij standbeelden, gedenksteden en pleinen in een juist perspectief te plaatsen door die te herschrijven en van context te voorzien. [Inventaris Congo in Oostende.pdf](#)

Informeren en sensibiliseren via audiowandeling/podcast/gidstours

De wandeling 'Koloniale Sporen' werd dit voorjaar reeds opgenomen in het programma van het FAAR non-fictieboekenfestival en ook tijdens Dansand! (eind juni/begin juli), festival in beweging en was tijdens beide festivals heel snel uitverkocht. Deelnemers worden op sleeptouw genomen door ervaren gidsen en leren meer over de historische opbouw van Oostende. De wandeling duurt twee uur en vindt plaats in het centrum van de stad. Vanaf september wordt ze opgenomen in het vaste aanbod van Gidsenkring Lange Nelle.

In september lanceren we verder ook een audiotour die is opgezet in samenwerking met Moussa Don Pandzou. Deelnemers luisteren er naar vergeten verhalen die schuilgaan achter straatnamen, gebouwen en monumenten. Don Pandzou, de presentator van de audiowalk, gaat bij elk stop in gesprek met een activist, vertegenwoordiger van de Afrikaanse diaspora, gids, oud-koloniaal of Congodeskundige. Op die manier krijgen de deelnemers de kans om even stil te staan bij de koloniale geschiedenis van de stad.

Later dit jaar komt er dan nog een wandeling met twee Oostendse gidsen en twee Oostendse leerkrachten die leerlingen van de derde graad secundair onderwijs wil laten ontdekken hoe ons koloniaal verleden vandaag nog doorwerkt in ongelijkheid, machtsverhoudingen en racisme. Die wandeling in de Oostendse binnenstad zal vanaf het schooljaar 2023-2024 gratis aangeboden worden aan de Oostendse secundaire scholen met als startmoment donderdag 9 november.

Verder blijft Stad Oostende op zoek naar persoonlijke verhalen en herinneringen van mensen die voor of na de onafhankelijkheid van Congo, Burundi en Rwanda in deze landen aanwezig waren en die nu definitief of tijdelijk hun stek-aan-zee gevonden hebben. Ken jij iemand die ons kan vertellen over Congo, Burundi en Rwanda als kolonie of hoe het er na de onafhankelijkheid was? Of heb je zelf verhalen? Dan zijn we op zoek naar jou.

Stuur een mailtje naar participatie@oostende.be. Jouw verhaal maakt mee de geschiedenis van deze Stad aan Zee.

<https://www.oostende.be/stad-oostende-stelt-inventaris-koloniale-sporen-voor>

KETTEPISTE... door Eric De Kievith op FB

Op een hoge duin trok je iemand naar beneden met de benen. Zo werd een soort lichtjes zig-zaggende zandgoot gevormd van zo'n 30 meter lang. Daarin kon men grote knikkers ('slekken' met diameter 3 cm) laten rollen. Iedereen koos een kleur en had bv. vier knikkers. Bij het naar beneden rollen viel telkens de laatste (1 of 2) af. Wie laatst overbleef had gewonnen. Door telkens de duin op en af te rennen kweekten we 'coureurkieten'.

We speelden dit op het strand met mijn broers...maakten een berg met de baan van beneden naar boven en dat was dan 'een boule à baraque', dit deden we ook met knikkers... (Mimi H. op FB)

De 'schietspiste' ... uren mee bezig geweest (Harry DK op FB)

Ik verkoos de berg. Kon spannend worden. Ik maakte tunnels, gevaarlijke bochten, korte afdalingen en steile beklimmingen. De winnaar werd koning van de berg en zette zijn coureur op het hoogste punt. Gans de dag hadden we plezier en wilden eigenlijk niet naar huis omdat we wisten dat onze berg verwoest zou zijn tegen de volgende dag. Door de wind, of rivaliserende groepen ... (Moira M op FB)

Strand ter hoogte van 'Duin & Zee'. Er werd eerst een circuit in het zand gebouwd. Daarna werd er met glazen knikkers een wedstrijd gehouden. De knikkers werden met één vinger vooruit geschoten, om ter eerst. Foto Kustergoed Beeldbank 1973 (CC by 4.0 Luc Wittevrongel).

SLOT OOSTENDE/OSTENDE IS EEN VOORMALIG KASTEEL IN GOES (NL) > aangebracht door Frank Goeminne

Het kasteel was gelegen tussen de Sint-Adriaanstraat, Wijngaardstraat, Oostendestraat en Singelstraat in het centrum van **Goes**. Een oude zaal van het kasteel maakt deel uit van het huidige Singelstraat 5, een rijksmonument. Ook een voormalige toren is opgenomen in de huidige bebouwing. In 2009 is door de gemeente besloten om meer resten van het kasteel bloot te leggen. Inmiddels zijn proefopgravingen gedaan waarbij nog onbekende elementen van het slot zijn blootgelegd, zoals een tot dan toe onbekende ronde toren. In 2015 werd bekend dat rond de resten van Slot Oostende een restaurant, hotel en bierbrouwerij zal worden gevestigd. De eerste kasteelbebouwing stamt uit de twaalfde eeuw door de heren Van Schengen. Later is het kasteel overgenomen door de familie Van Borssele. De oorspronkelijke naam was '**Torenburg**', de naam 'slot Oostende' (zie afbeelding omstreeks 1695) stamt van de zestiende eeuw, toen Jan van Oostende, heer van Oostende, het kasteel in bezit had.

Oostende of **Ostende** is een voormalig dorp in de Nederlandse provincie Zeeland. Het dorp lag enigszins noordoostelijk van het huidige Hoedekenskerke op het toenmalige eiland Baarland. In 1520-1521 is Oostende buitengedijkt, waarna het in 1524 in de Schelde verdween.

(https://nl.wikipedia.org/wiki/Slot_Oostende)

ENSOR EN ZIJN BENDE IN OOSTENDE

Op 13 april 1860 wordt James Ensor in Oostende geboren. **De Laatste Vuurtorenwachter (alias Flor Vandekerckhove)** herdenkt die verjaardag met de herplaatsing van een gedicht op FB. Het dateert oorspronkelijk van 2006 en verscheen toen in een Oostende-Special van het weekblad Knack.

Ensor en zijn bende in Oostende

In een winkel vol
Muilen en prullaria
Krast hij een wereld bij elkaar,
Waarin vissers dood zijn als aristocraten,
Egmont, Hoorn, te midden van soldaten,
Nonnen, een geweer en een pastoor
Om 't volk te weren,
Het naar de sloppen in de Witte Nonnenstraat,
Het Portje van Hourrah terug te laten keren.

Door zijn winkelraam
Ziet hij het vergaan ontstaan
Van Claus, van Arno
En de IJslandvaarders,
Terwijl de storm luidruchtig
Guirlandes en confetti,
Tips voor paardenrennen en voor koopjes
Over uitgewaaide kaaien jaagt
In het Straatje zonder Einde.

Als een perfecte commercant
(Altijd een fopneus bij de hand)
Groet hij Zweig en Roth die,
Gestrand op een Grand Tour
Die er toch geen was,
Luisteren naar het kraken van de stad,
Onder het beuken
Van een stoet die
Nader uit het oosten komt.

Terwijl de dode rat Oostende viert,
Verlaat het schip De Hoop de kaai.
Het schuim verzwelgt de Vlaand'renstraat.
Permeke houdt zijn boog al klaar
Waarmee hij tierlantijnen schiet
Op meisjes die
Hun witte kousjes hebben aangedaan,
Niet voor Spilliaert, maar
Om naar 't bal van Stephanie te gaan.

Ons niet gezien.
Niemand leert ons toten trekken,
Wij troosteloze wezens van het carnaval.
Kijk, de maskers komen van het strand,
Lucy Loes speelt het harmonium
En de waard zet al de roemers klaar.
Terwijl wij als de wachtman waken
Onder de spin boven zijn graf in 't zand,
Neuriet Cowboy Henk het avondlied.

UIT LUCIENS PUBLIBOEK2: DE KAAISTRAAT

Alfons VERDONCK
 OUD HUIS ANCIENNE MAISON
 OPVOLGER SUCCESSEUR
Emile ROYE-MUS
 Kaaistraat, 27, Rue du Quai
 Oostende Oostende
 Paster- Brood- en Beschuitbakkerij
 Pâtisserie - Boulangerie et Biscuiterie
 Zeebeschuit Biscuits de mer
 Leverancier van Schoovaart Fourisseur de la Pêcherie
Beschuit (Likkerikken) Biscuits (Gourmet)
 Zeer aanbevelen voor magijders Très recommandé pour les maux d'estomac
 Groot- en Kleinhandel Gros - Détail
 Verzendt in ganck België Exp. dans toute la Belgique
 Bero Diplomas en Gouden Medailles Diplômes d'Honneur et Médailles d'Or
 In alle Tentoonstellingen dans toutes les Expositions
 Tentoonstelling Oostende 1930 Exposition Oostende 1930
 Voorzitter der Jury Président de Jury
 Nulien wedstrijd Bero concours
 Exp. A. KUYTHAAR & ZOON, Oostende - Tel. 66

Voor installaties van badkamers, openbare waterplaatsen, centrale verwarming (warm water, stoom of warme lucht), alsook voor alle andere soort leidingen voor de inrichting van keukens voor spijshuizen of mekanieke wasscherijen.
 Wendt U tot
JOSEPH VANDERMEULEN
 INGENIEUR
 KAAISTRAAT, 25, OOSTENDE
 Werkplaats: Ooststraat, 51
 Tel. 862
 Postcheckrekening 38151

MANUFACTURE DE VANNERIE
JOHN SAVOYE
 31, rue du Quai, Ostende Tél. 167
 Ameublements rotin et bambou pour terrasses, vérandas et jardins
 TOUS MODÈLES SUR MESURES - RÉPARATIONS
 ARTICLES SPORTS, TENNIS ETC.
 RÉPARATIONS RAQUETTES

 ARTICLES DE VOYAGE AU COMPLET
 ARTICLES de PÊCHE pour Amateurs - Cordages

Matches Zondag 18 Maart 1933 No 202 Matches dimanche 13 mars 1933
 VERSCHIJNT DEN DONDERDAG PARAIT LE JEUDI
THE BELGIAN GAZETTE
 Eigenaar - Editeur
A. du BOIS et Ce
 KAAISTRAAT, 31, RUE DU QUAI
 OOSTENDE - OSTENDE
 Postcheckrekening - N° 2426.85 - Compte Chèques Postaux
 Télégr. : Belgazette Oostende - TEL - N° 1785 - Handelsregister : N° 2995
 GRAND DUCHE DE LUXEMBOURG Compte Chèques postaux No 9773

Bestel uw **AUTO-CARS**
 en **KLEINE WAGENS** voor **privaat** bij
Ch. RAMOUDT Kaaistraat, 40
 Tel. 544 OOSTENDE
 Matige Prijzen en Best Verzekerd

BABOR
 INSTITUTE
 ALLURE

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Ann Vanspeybroeck
 Jozef II-straat 38
 8400 Oostende

059 70 00 02
www.allurebabor.be
 [allure_baborinstitute](https://www.instagram.com/allure_baborinstitute)
 [Allure Babor institute](https://www.facebook.com/AllureBaborinstitute)

Geniet van het moment, geniet van wie je bent - onze passie, ons vak

Ondertussen zijn we al 15 jaar een gevestigde waarde in Oostende, met vernieuwde behandelingen nieuwe technieken proberen we steeds up-to-date te zijn.

We staan voor **huidverbetering** in een ontspannen omgeving. Uiterst professionele behandelingen met een zichtbaar resultaat, dit in samenwerking met het merk Babor. Hier kun je op adem komen en tijd nemen voor jezelf.

Wij geven graag onze kennis door en begeleiden je in de zoektocht naar de ideale producten en behandeling van 'JOUW huid'. Wij bieden ook alle klassieke behandelingen aan, suikerontharing en het allernieuwste is **dermaplaning**.

Ook kun je een behandeling in duo boeken, wij beschikken over een hele mooie duocabine.

Wij kijken ernaar uit om je binnenkort te verzorgen. WELKOM

POEZIEWEDSTRIJD STAD OOSTENDE 2023-2024

POEZIEWEDSTRIJD GAAT OP ZOEK NAAR DICHTERLIJK TALENT OOSTENDE Stad Oostende organiseert in 2023-2024 de dertiende editie van de Poëziewedstrijd. Wie de vingers al voelt tintelen, kan nog tot 30 september 2023 gedichten insturen naar de dienst Cultuur van de Stad Oostende. De jury, allen klinkende namen binnen de wereld van het geschreven woord, selecteert begin volgend jaar drie laureaten. Pen jij je meest intense gevoelens en diepste gedachten neer in zelfgeschreven gedichten? Of is een tussendoor-verhaaltje meer je ding? Ben je een vers talent of eerder een doorwinterde dichter? Klim in je pen, laat je klavier rammelen, en neem deel aan de dertiende editie van de poëziewedstrijd, een organisatie van de Stad Oostende. En wie weet, vervoeg je zo het rijtje winnaars van de voorgaande jaren, waaronder Bianca Boer, Wout Waanders, Erwin Steyaert en Paul Rigolle.

T 059 25 88 20 E poeziewedstrijd@oostende.be - <https://www.oostende.be/poeziewedstrijd>

AANBOD MET PRIJS OVEREEN TE KOMEN

- 1 Alle jaarboeken van Ter Cuere (1970 tot 2019)
- 2 1' ILLUSTRATION 1896 Tome1(ingebonden, Frans, A3)
- 3 Histoire Illustrée de la Guerre de droite, Emile Hinzelin, A Quillet Paris deel 1-2-3
- 4 Geologische kaarten formaat 90x100 cm Oostende, Nieuwpoort, Bruges, Middelkerke, Bredene, Leke, Lampernisse, Diksmuide
- 5 Topografische kaart van Brussel (1777, 75x105 cm in handgeschept papier zwartwit)
- 6 Gedetailleerde kaart van Vlaanderen (1550, 90x115 cm in handgeschept papier zwartwit)

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Frank Goeminne goeminnemaertens@gmail.com

VIJFTIG JAAR PAULUSFEESTEN, 'T KROEGSKE & IWEIN SCH.

De Oostendse fotograaf Jean-Jacques Soenen nam vorig jaar het initiatief om dit boek te schrijven. “40 vrienden van Iwein en de Paulusfeesten vertellen er hun verhalen en anekdotes over de feesten,” zegt Soenen. “Een tweede deel gaat over stichter Iwein Scheer en een laatste deel over hoe de feesten geëvolueerd zijn van heel kleinschalig op het Paulusplein tot het volwaardige stadsfestival dat het nu is.” Het boek bevat ook meer dan 100 uitzonderlijke foto's en afficheontwerpen uit het rijke archief van Jean-Jacques en zijn echtgenote Els Verhaeghe. Het boek van 176p is verkrijgbaar aan €30 in Galerie Studio, Prins Boudewijnstraat 8 in Oostende. **Eerste editie is al uitverkocht, wschl. komt er een tweede.**

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/08/08/jean-jacques-soenen-schreef-een-boek-over-50-jaar-paulusfeesten/>

OOSTENDE BESCHREVEN IN 2 DELEN BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN OOSTENDE

Tijdens de nocturne in het Stadsmuseum op zaterdag 12 augustus 2023 stelde Em. Prof. Dr. Luc François op een geestige, goed onderbouwde en boeiende wijze de (nieuwe) Bibliografie van Oostende voor.

Schepen en gidsend lid Bart Plasschaert had het over de 'Canon van Oostende'. Hij dankte Luc & Pieter François en de medewerkers van de Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate (Erwin Mahieu, Nadia Stubbe, Georges Van Duyvenboden en Ivan Van Hyfte) voor deze omvangrijke publicatie met bijna 18.000 titels van boeken en artikels.

De publicatie is ook gratis digitaal ter beschikking op www.Oostende.be/bibliografieoostende

Deze versie zal door heemkundige kring 'De Plate' geregeld aangevuld en geactualiseerd worden.

In zijn exposé beantwoordde Luc François enkele klassieke vragen: wie, hoe, wat enerzijds en **waarom** (zie verder) en waarheen anderzijds.

OPZET (uit de inleiding door Luc François op blz. 5 van volume 1)

Het opzet van een bibliografie is de geïnteresseerde lezer op weg te helpen in de zoektocht naar wat reeds over Oostende is verschenen. De interesse kan er zijn als 'lezer' (wat kan ik lezen over een onderwerp dat me interesseert?) of als 'onderzoeker' (wat kan dienen als vertrekpunt voor het onderzoek dat ik wil opzetten en publiceren?)

Doordat die lezer en onderzoeker een brede en erg uiteenlopende belangstelling kunnen hebben, is het opzet van deze bibliografie heel ruim gehouden. In principe komen alle aspecten van de Oostendse geschiedenis aan bod. Alle aspecten? Dit is het opzet, maar waar voorgangers niet over schreven, blijft hier uiteraard ook onvermeld. Een bibliografie helpt bijgevolg ook in het detecteren van de blinde vlekken.

DEZE BIBLIOGRAFIE NODIGT UIT OM ZELF AAN DE SLAG TE GAAN. Luc François wil je als nodig op weg helpen: luc.francois@ugent.be

DE WAAROM-VRAAG

Mocht u zich afvragen of er nog wat over Oostende kan worden onderzocht en gepubliceerd, dan kan Luc u meteen gerust stellen en zelfs oproepen om de vele blinde vlekken te helpen invullen. 18.000 titels is veel, maar tegelijk ook weinig. Al lezend, noterend en klasserend, stelde hij meteen vast dat er over heel wat onderwerpen niets of slechts anekdotisch iets is opgezocht en gepubliceerd.

Luc François stipte in 2017 een aantal onderwerpen aan die traditioneel de belangstelling van de Oostendse onderzoekers wegdragen: het Beleg van Oostende, de Oostendse Compagnie, de Koninklijke Familie, het toerisme en de visserij. “Dit is niet echt veranderd. Ik wil daarom nu wat meer ingaan op wat mogelijk is aan vernieuwende invalshoeken en waarvoor het materiaal voorhanden is. Ik beperk me tot voorbeelden uit de laatste twee eeuwen, maar iets gelijkaardigs zou ook over de vroegere eeuwen kunnen worden gezegd.”

Luc: **Ik geef een opsomming van 18 topics, een zeer onvolledig overzicht van mogelijke onderzoekspistes.**

1 Wie leest over de periode van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830) – ten onrechte de Hollandse periode genoemd – krijgt de indruk dat er in Oostende in die periode maar twee zaken gebeurd zijn: het aanspoelen van een walvis en de ontploffing van een buskruitmagazijn. Toch niet echt gebeurtenissen die als oorzaken van de revolutie van 1830 aanzien kunnen worden. Economische politiek, kerk-staat verhouding en streven naar politieke macht en invloed zijn factoren die ook voor Oostende kunnen worden geanalyseerd.

2 Historici zijn ook maar mensen en kijken vooral naar de zijde van de overwinnaars in de geschiedenis. Vandaar – zeker voor de casus Oostende – een wel erg grote belangstelling voor het reilen en zeilen van het koningshuis en de elitaire kringen die er om heen circuleren. Maar wat met kindersterfte, epidemieën, armoede, armenzorg en sociale voorzieningen? Grotendeels onbekend. Stakingen in Oostende: het lijkt alsof deze hier zelden of nooit plaats grepen. Het kan worden aangetoond dat deze onderwerpen wel degelijk actueel waren. Ze krijgen echter minder aandacht omdat ze het imago zouden kunnen besmetten van de zogezegd koninklijke stad – vooral dan vanaf de “Belle Epoque”. Belle Epoque, het woord alleen al! Belle alleen maar voor een heel kleine elite.

3 Dezelfde bedenking kan worden gemaakt over de **Vlaamse Beweging**, een koepelterm voor erg uiteenlopende zaken die betrekking hebben op de ontvoogding van de Vlaamse burgers. De leidende liberale kringen in de stad waren lange tijd verfranst of ze deden zich als verfranst voor en dus hechten historici weinig belang aan activiteiten die dit beeld in vraag stelden. De thema's liggen nochtans voor het grijpen: de overvloedige literatuur over de Vlaamse Beweging in het algemeen kan zo worden toegepast op de Oostendse casus. Het zou ons beeld over een gegoede, burgerlijke stad danig bijstellen.

4 Nu ik toch over sociale ontvoogding spreek, kan ik er meteen ook de **urbanistische evolutie van de stad** bij betrekken. Het uitdeinen van de stad in diverse richtingen was geen spontaan, natuurlijk proces waarbij plots wijken uit het niets ontstonden. Daar gingen en gaan politieke beslissingen aan vooraf, tot stand gekomen onder invloed van talrijke factoren. Ik denk hierbij aan het Hazegras in de lange negentiende eeuw, maar ook aan de Meiboom, de Butterpit, het Vette Gas, Boxegem, het Westerkwartier en de Vogelzangwijk. Dit alles kan perfect bestudeerd worden.

5 **Sociale huisvesting** is met dit alles nauw verbonden. De opkomst, evolutie en realisaties van de diverse huisvestingsmaatschappijen zijn misschien wel in hun algemeenheid gekend, maar hoe het nu juist zat met hun bouwpolitiek, de plaats van hun projecten, de financiering van hun projecten, het publiek dat ze aanspraken en de architecten die ze konden of wilden strikken, verdient meer aandacht. Eén voorbeeld: de nieuwe blok van de Oostendse Haard (waar ik ook geboren en getogen ben) was getekend door André Daniëls, die mede-architect was van het Thermae Palace en hij tekende ook het huis Deweert op de Alfons Pieterslaan en het hotel Beau Séjour (nu Hotel Leopold). Een switch naar een reeks sociale woningen was niet meteen te verwachten en greep toch plaats.

6 Bij die geschiedenis van wijken en huizen gaat het natuurlijk ook over **de nutsvoorzieningen (water, gas, elektriciteit, riolering, ...) maar evenzeer over groenvoorziening en de tuinwijk-gedachte. Het gaat daarbij vooral over sociale integratie of segregatie.** Wat was en is het beleid van de stad daaromtrent: rijke wijken versus arme wijken; lanen versus straten; villa's versus rijhuizen; eigenaars versus huurders.

7 Nauw aansluitend bij de geschiedenis van de wijken, is **de geschiedenis van de Oostendse parochies.** Ik heb het dan niet zozeer over het religieuze leven in de parochies, maar wel over de besluitvorming tot de oprichting en werking. Een parochie is meer dan een reeks rituelen die met grote regelmaat worden herhaald; een parochie is ook een bedrijf met het beheer over onroerende goederen, over financiële en bestuurlijke relaties met de diverse burgerlijke overheden. Heel interessant allemaal, zeker nu de problematiek van de bestemming van de kerken in de nabije toekomst steeds dwingender en dringender wordt.

8 En om de binnenstad niet te vergeten: de steden Brugge en Gent bieden mooie voorbeelden van hoe **huizengeschiedenissen** kunnen worden aangepakt.

9 Over de **Tweede Wereldoorlog** in Oostende is nog heel wat te doen. Er zijn niet alleen een aantal masterproeven over Oostende in die tijd die hun weg naar het grote publiek nog niet gevonden hebben. Waar wachten we op om die uit te geven? Bovendien zijn er nog talrijke thema's die verdere aandacht verdienen: collaboratie en verzet; rol van toonaangevende figuren in beide kampen; de perceptie van dit alles bij de publieke opinie. De onderwerpen liggen voor het rapen.

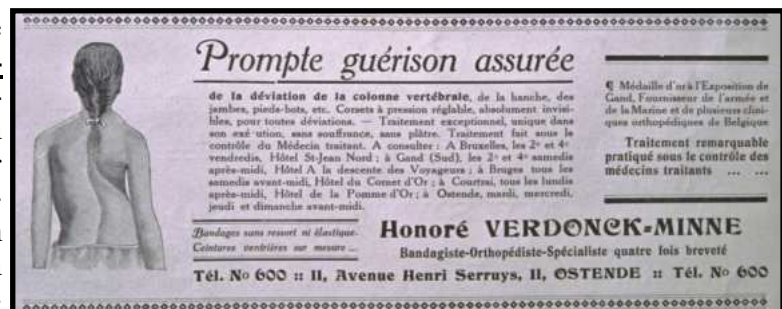
10 Het onderzoeken waard is ook **de wederopbouw van gewone huizen, opslagplaatsen en dergelijke na de Tweede Wereldoorlog**. In de Verenigingstraat hangt sinds 1951 een plaket boven een voordeur vermeldend dat dit het 1000e huis is dat sinds het einde van de oorlog werd verbouwd of herbouwd. Duizend huizen in zes jaar tijd, naast de grote en imposante gebouwen waarover we wel goed geïnformeerd zijn door het mooie werk van mijn jaargenoot en goede vriend Marc Dubois en de zijnen. Voor wat ik hier voor ogen heb, kunnen we de aanvragen voor bouwtoelatingen gebruiken. Gefundenes Fressen!

11 Ook nog verwant met de sociale opdeling in de stad zijn **de gegevens in verband met militie**. Wie werd ingeloot en wie werd uitgeloot? Wat waren de redenen om afgekeurd te worden? Mijn grootvader bijvoorbeeld, werd wegens een extreme vorm van obesitas onmiddellijk en definitief naar huis gestuurd. Hij was tijdens de Eerste Wereldoorlog 30 kilogram vermagerd. Maar we kunnen ook perfect lezen wie zich kon vrij kopen en wie niet. De lijsten van de miliciens van het kanton Oostende (dat tot 1914 perfect samenviel met de stad Oostende) staan online voor nagenoeg een eeuw. Gesneden brood dus waar een geïnteresseerde bij manier van spreken vandaag nog kan aan beginnen.

12 Nauw verbonden met dit alles is **de verzuiling van de samenleving**. Dit belangrijke element in de Belgische geschiedenis manifesteert zich ook op lokaal vlak. Dit valt het meest op op crisismomenten (de schoolstrijd van het einde van de negentiende eeuw, maar ook deze van de jaren vijftig van de twintigste eeuw), maar het manifesteert zich ook in het gewone dagelijkse leven: de verhouding tussen vrij en officieel onderwijs, de keuze voor een ziekenfonds, maar ook: in welk café ging je een pint drinken, werd je lid van de spaarkas en bouwde je een sociaal netwerk op? Ging je biljarten in het katholieke 'De ivoren bol' of in het liberale 'De fausse queue'? Vele andere aspecten van de verzuiling zijn volledig doorgedrongen in het rijke verenigingsleven. Het Bal du Rat Mort en de Lustige Zigomars zeggen u hopelijk iets, maar ken je ook de 'riestfretters, mouwvreterers en de intesjieters' Dit zijn namen van clubs die wat verbloemend zijn voor verenigingen van achtbare burgers die zich na hun uren eens flink wilden laten gaan, als het maar onder ideologisch gelijkgezinden was.

13 Over **activiteiten na de uren gesproken**. De stad Oostende had op het einde van de negentiende eeuw een erg actieve groep **spiritisten**. Schrik niet, dit was geen geheim genootschap, maar het bestond uit een groep vooraanstaanden die overdag een respectabel beroep uitoefenden en die 's avonds een alternatief zochten voor een verloren gegaan geloof of vrijzinnigheid.

14 **Op economisch vlak** kunnen we nog onderzoek doen naar de **geschiedenis van de publiciteit**: advertenties in kranten en tijdschriften met opvallend veel aandacht voor middeltjes die de gezondheid moesten bevorderen of kwalen moesten bestrijden. Welke kranten namen welke publiciteit op? Welke middelen bleken de tand des tijds te doorstaan en welke raakten vergeten wegens niet werkzaam of ronduit schadelijk? De keuze voor of tegen opname van een advertentie was eveneens ideologisch gekleurd. Het onderzoek naar dit alles ligt zo voor het grijpen.

Prompte guérison assurée

de la déviation de la colonne vertébrale, de la hanche, des jambes, pieds-bots, etc. Corsets à pression réglable, absolument invisibles, pour toutes déviations. — Traitement exceptionnel, unique dans son exécution, sans souffrance, sans plâtre. Traitement fait sous le contrôle du Médecin traitant. A consulter : A Bruxelles, les 2e et 4e vendredis, Hôtel St-Jean Nord ; à Gand (Sud), les 2e et 4e samedis après-midi, Hôtel A. la descente des Voyageurs ; à Bruges, tous les samedis avant-midi, Hôtel du Comptoir d'Or ; à Courtrai, tous les lundis après-midi, Hôtel de la Pomme d'Or ; à Ostende, mardi, mercredi, jeudi et dimanche avant-midi.

Bandages sans ressort ni élastique. — Ceintures orthopédiques sur mesure.

Honoré VERDONCK-MINNE
Bandagiste-Orthopédiste-Spécialiste quatre fois breveté

Tél. No 600 :: II, Avenue Henri Serruys, II, OSTENDE :: Tél. No 600

15 Een interessant fenomeen is ook de **verschuiving van de ambulante naar de sedentaire vis-handel**. Of, op z'n Oostends gezegd: de viskarre van Emerence verdween en werd vervangen door de winkel 'De Vette Schulle'. Wanneer en waarom?

16 Nog zo'n onderwerp: **sport! Onvoorstelbaar hoeveel sporten er werden beoefend** en hoe vroeg ze werden beoefend. Even onvoorstelbaar hoe weinig we er nog over weten, op anekdotische studies na.

17 Ik heb nog niets gezegd over een heel traditioneel en heel vaak voorkomend gegeven in de Oostendse geschiedschrijving: **de haven, de visserij en al de gerelateerde thema's**. Het invoeren vanaf 1945 van de sociale zekerheid in de visserij is een voor de hand liggend voorwerp van onderzoek. In welke mate heeft die wetgeving het aanschijn van de visserij veranderd? Dezelfde vraag kan worden gesteld over de invloed van de Europese samenwerking op het succes en de overlevingskansen van de visserij. Ik kijk er naar uit om het resultaat van uw toekomstig onderzoek te lezen.

18 En nu ik het toch heb over het zeegeat en de wijde wereld, dan wil ik het vierde van de vijf hoofdstukjes van mijn uiteenzetting afsluiten met een paar woorden over Congo, **de gehele problematiek van kolonisering en kolonisatie, van dekolonisering en dekolonisatie**. Een thema dat bij sommigen gevoelig ligt of lag, weze het nu in de ene dan wel in de andere richting. Maar ik ben ervan overtuigd dat rustig en emotioneel onderzoek veel nieuws naar boven kan brengen en onder andere een beter licht kan laten schijnen op de relatie Brussel-Oostende, op de tenoren die daarin een rol hebben gespeeld en op de invloed van dit alles op de geschiedenis van Oostende.

Die 18 topics zijn zeker niet limitatief. Met andere woorden, ieder die wil aan de slag gaan is bij deze uitgenodigd om er aan te beginnen. Ik kijk er echt naar uit. Het werk kan gebeuren op individuele basis, maar het is nu ook een mogelijkheid en een kans om tot een meer gerichte en geïntegreerde aanpak te komen. Er kan worden uitgegaan van een globaal plan en een taakverdeling. Maar voor een dergelijke gecoördineerde aanpak is het noodzakelijk dat niet alleen individuen, maar ook de verenigingen en de lokale overheid de handen in elkaar slaan. Als dit lukt, dan hebben de vele uren werk aan deze bibliografie zin gehad.

MORDAN

Bioshop Mordan

Torhoutsesteenweg 497
8400 Oostende
Tel: 059 70 05 50
Fax: 059 70 05 55

e-mail: hans@natuurwinkelmordan.be

Openingsuren:
Open elke dag van 9u tot 18u doorlopend.
Gesloten op zon- en feestdagen.

BIO **SHOP**

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Green Sleep

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

EDDIE LATESTE

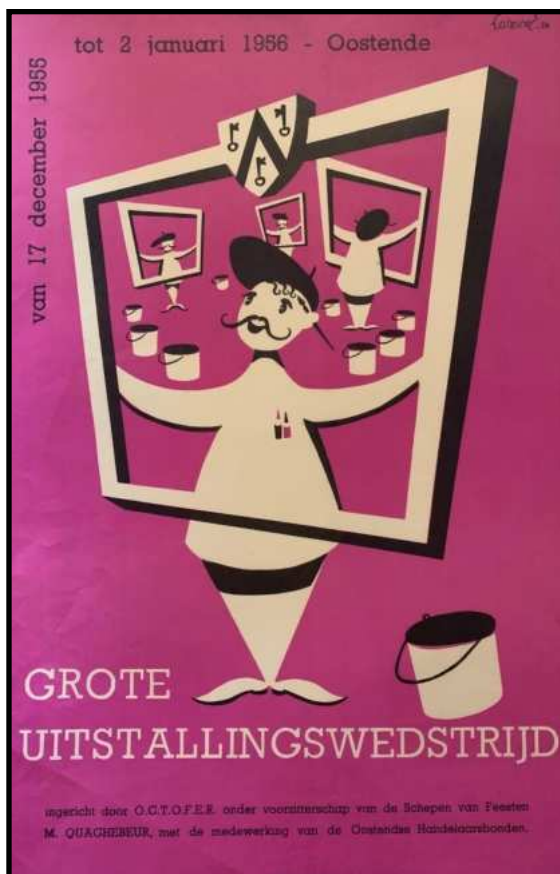
BEGENADIGD ONTWERPER-TEKENAAR

DIRK BEIRENS

EDDIE LATESTE is geboren op 8 januari 1929 in Hoboken (Antwerpen) als zoon van een douanebeambte en een huisvrouw. Hij gaat naar het Onze-Lieve-Vrouwecollege in Oostende en daarna naar de hogeschool Sint-Lucas in Gent waar hij afstudeert als binnenhuisarchitect en grafisch vormgever. Na zijn bijna tweejarige legerdienst in Oostende en Flawinne (o.a. bij een tankeenheden) begint hij in 1953 zijn beroeps carrière als cartoonist bij De Zeewacht. Volgens Edmond Tourlamain volgde Eddie tekenaar Willy Bosschem op (°1930) die als WÉBé nog steeds sprankelende cartoons voor 'De Zeewacht' creëert. Eddie blijft zeven jaar voor het weekblad werken. Geregeld doen ook de stad, kunstenaars en verenigingen een beroep op zijn talent. Tourlamain herinnert zich dat Eddie 'een geestige Unitas(drukkerij)tijd had meegemaakt': "Mijn Zeewachtjaren maakten een diepe indruk op mij, omdat je als participant van de wekelijkse geboorte van het weekblad ... bij manier van spreken zélf een stuk gazette en een stuk realistisch Oostende werd."

Op 9 mei 1956 huwt hij Romanie ('Ronny') Rubben in Oostende. Het gezin wordt drie kinderen rijk: Martine, Henri & Benoît.

Begin jaren 1960 volgt hij zijn één jaar jongere broer Willy (studeerde ook aan Sint-Lucas) die als tekenfilmtekenaar bij Belvision (1) in Brussel aan de slag is. Bij Belvision maken ze eerst korte tekenfilms (als een soort dagelijks feuilleton) maar in 1963 – 1964 volgt de eerste Belgische langspeeltekenfilm 'Pinocchio in de Ruimte' waarbij alle figuren ontworpen zijn door Willy en waar beide broers samen aan werken. Eddie is dan tekenaar en Willy hoofd van het animatieteam. Samen maken ze ook nog 'Asterix de Galliër' in 1966 – 1967.

Op 7 juni 1967 sterft Willy op amper 36-jarige leeftijd aan de gevolgen van leukemie. Eddie neemt uiteindelijk de rol van zijn broer over als hoofd van het animatieteam maar dat verliep niet zo evident gezien de enorm sterke band tussen de broers en de grote emotionele impact van de job en de werkomgeving. Eddie zal na het gewone tekenfilmwerk zich vooral toeleggen op de speciale effecten en de 'adaption' (regie).

Tijdens zijn carrière maakt men bij Belvision nog diverse langspeeltekenfilms zoals: 'Asterix en Cleopatra' (1968), 'Kuifje en de Zonnetempel' (1969), 'Lucky Luke Daisy Town', 'Kuifje en het Haaienmeer', 'Gullivers' Travels' (deels animatie, deels film met live action en filmsterren onder wie Richard Harris) en ook 'De fluit met de zes smurfen'.

Affiche voor de 'Grote uitstallingswedstrijd' van 17.12.1955 tot 02.01.1956. 50 x 30 cm.
Rechts boven gesigneerd E. Lateste 54
Offset Unitas Oostende
'De Plate' inv.nr. 2019/1144

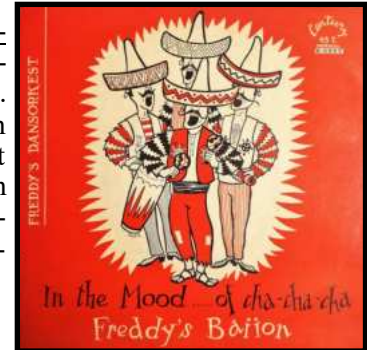

Eddie Lateste is later nog actief bij een zustermaatschappij van Belvision, namelijk 'De Lombard Uitgaven' in hetzelfde iconische gebouw in de buurt van de Zuidtoren en het Zuidstation. Op dit gebouw, dat intussen een geklasseerd monument is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, staat op vandaag nog altijd de ronddraaiende lichtreclame van Kuifje en Bobbie.

Op 1 februari 1994 gaat Eddie na 33 jaar 'Belvision' op pensioen. Op 22 oktober 2004 overlijdt hij aan de gevolgen van longkanker.

Beide broers staan vermeld op de filmwebsite IMDB (www.imdb.com).

Naast zijn Zeewachtbijdragen ontwierp Eddie Lateste het logo van de Wit-tenonnenstraat shopping (zie ill.), de meeuw met ster van het Onze-Lieve-Vrouwecollege, een cover voor een single van Freddy's dansorkest (zie ill. eig. B. Lateste), waar Will Tura debuteerde. By the way volgens Tourlamain maakte Eddie samen met Germain Lapouter en Michel Vanhoorne deel uit van het backgroundkoortje van 'Freddy's dansorkest'. Verder is ook een deel van het kruiswegfresco in het voormalige Militair Hospitaal op de oosteroever van zijn hand. Hij maakte ook diverse ontwerpen voor de keramieken van Paul Vermeire.

(1) **Belvision** is een Belgische animatiefilmstudio. Het bedrijf werd in 1954 opgericht door Raymond Leblanc als uitvloeisel van zijn uitgeverij Le Lombard en weekblad Kuifje. De naam is een samentrekking van "Belgique" (België) en "télévision" (televisie). Het bedrijf is vooral bekend voor zijn films gebaseerd op strips. Nu uitgeversgroep Dupuis. (Belvision - Wikipedia) – zie ook overzichtsfilmje op <http://www.belvision.be>

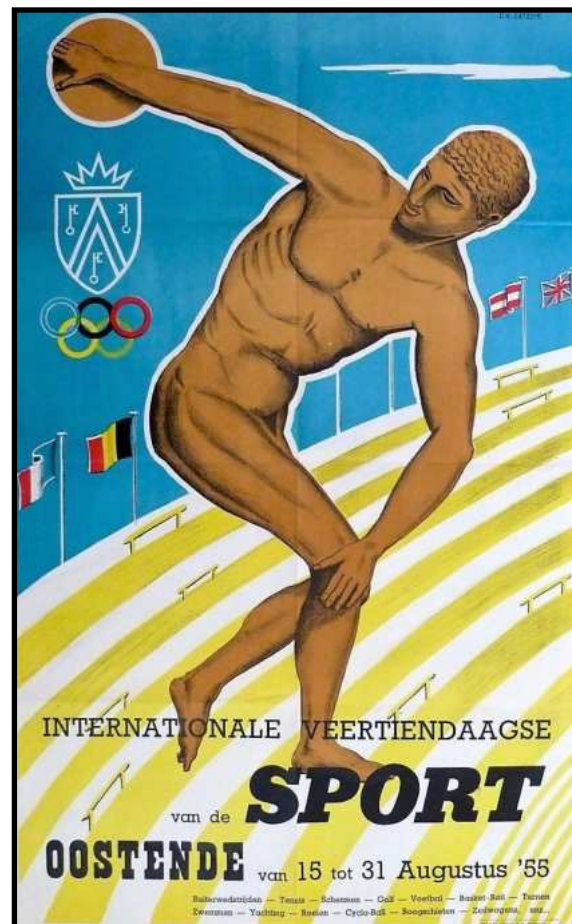
Bronnen

– **Heel wat info kreeg ik van zoon Benoît Lateste, waarvoor hartelijk dank**

-Edmond Tourlamain, 'Eddie Lateste striptekende ooit briljant de Oostendse actualiteit', in Krant van West-Vlaanderen, editie 'De Zeewacht', 06 december 1996.

-Belvision op Wikipedia

-Heemkring De Plate

Affiche voor de 'Int. 14-daagse Sport' van 15-31.08.1955 99 x 62 cm. Rechts boven gesigneerd Ed. Lateste
Drukkerij Unitas Oostende—'De Plate' inv.nr. 2017/2263
Links illustratie 'Toone & Wanne' van E. Lateste
(coll. D. Beirens)

KONINKLIJKE HOOFDGILD SINT-SEBASTIAAN OOSTENDE

GUY DELANGHE

Wist je dat de oudste sportvereniging van België een Oostendse boogschuttersgilde is?

Geschiedenis

De geschiedenis van de boogschuttersgilde is niet makkelijk te achterhalen. Tot het einde van de 16de eeuw zijn er, met uitzondering van kerkelijke teksten, weinig geschriften bewaard gebleven. Er kan nog wel wat teruggevonden worden in akten en rekeningen maar in de loop der jaren ging veel informatie verloren. Dat is zeker het geval voor onze stad want bijna het volledige Oostendse stadsarchief ging in mei 1940 in de vlammen op.

Er werden documenten gevonden uit 1172 over een gilde met een gelijkaardig embleem, namelijk schild en Jeruzalemkruis. In 1267 staat een schuttersgilde vermeld onder een rubriek van de Oostendse stadstakken. In beide gevallen stond de naam er niet bij.

De 'Sint-Sebastiaansgilde uit Oostende' werd echter wel vermeld in 1302. Zijn rol in de Guldensporenslagperiode was eerder beperkt, maar de deelname met naamvermelding aan het krijsgebeuren staat vast. Daarom werd als officieel oprichtingsjaar anno 1302 aangenomen.

Enkele bijzondere weetjes

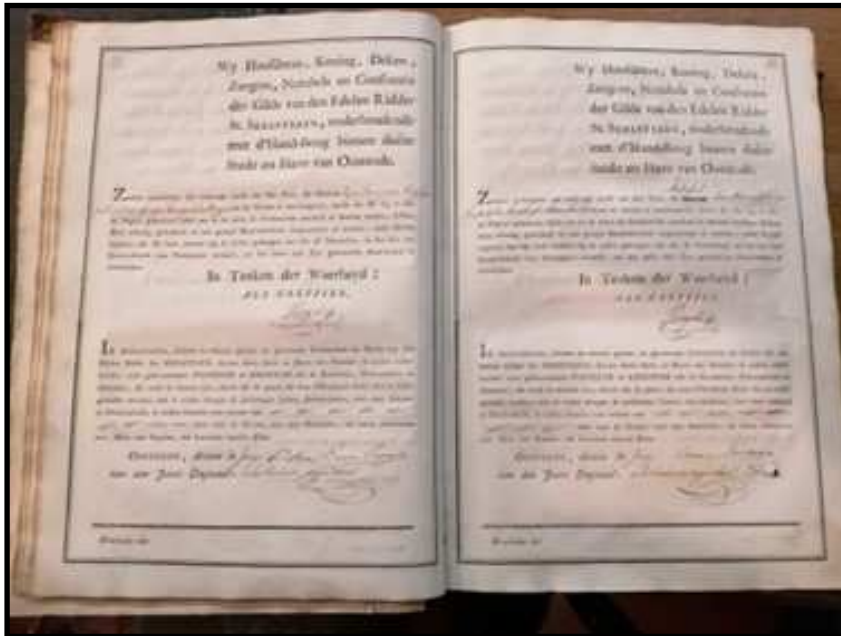
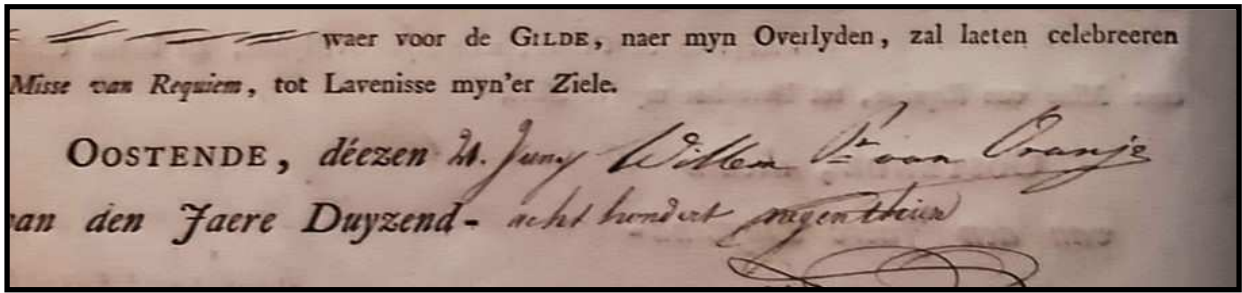
In 1411 maakt de Sint-Sebastiaansgilde deel uit van het 25.000 man sterke leger van Jan Zonder Vrees in de slag bij Douai. Keizer Karel V erkende de Sint-Sebastiaansgilde als 'Hoofdgild' in 1547. Maar de locatie waar de vereniging opereerde is niet met zekerheid gekend.

Leffingestraat

Sinds 1742 was de schuttersgilde gevestigd in de St-Sebastiaansstraat, toen in het nummer 32, een oude herberg/afspanning die 't Bastiaan heette. De staande wip bevond zich op het grote achterplein. In 1793, onder Frans bewind, maakten de Sint-Andreassgilde en de Sint-Sebastiaansgilde deel uit van de Oostendse stadswacht. Op de stadgronden van het Hazegras, nabij de Oesterbankstraat (nu Hogeschool Vives), kreeg de gilde in 1816 een 30-jarige pacht toegekend.

Elk (nieuw) lid werd ingeschreven in het ‘*Sint Sebastiaan aanvaardingsboek*’, het eigenlijk ledenregister van de Gilde.

Verschillende vooraanstaande personen tekenden het register, zelfs royalties. Onder andere vinden we daarin terug: “Dezen 21 juni van den Jaere Duizend achthonderd negentien” de naam van “Willem van Oranje” en zijn echtgenote koningin “*Anna Paulowna*”

Op 15 augustus 1834 was ons eerste koningspaar, Leopold I en Louise-Marie, aanwezig op de jaarlijkse hoofdschieting en het staatshoofd schonk toen een zilveren koffiekkan en melkpot voor de ‘hoofdvogel’.

In 1857 werd hertog van Brabant (de latere koning Leopold II) met de gepaste eer ontvangen ter gelegenheid van de hoofdschieting.

Vanaf 1876 wijzigde de locatie enkele keren. Van ‘Petit Paris’ terug naar het Hazegras en vervolgens naar de Alfons Pieterslaan in café Leopold, nu ongeveer nummer 120 (chocolatier Willems). De staande wip bevond zich aan de achterzijde van het café, waar een grote open ruimte was. In 1892 werd voor de laatste maal verhuisd en dit naar de huidige locatie in de Leffingestraat.

Het gebouw was een oude boerderij en het was koning Leopold II zelf die zorgde dat de boerderij en de gronden erachter deel werden van de koninklijke schenking. De eigenlijke reden van de laatste verhuis was dat Leopold II in de Koninginnelaan de twee squares, Stefanie en Clementina, wilde laten aanleggen. Het Stefanieplein nam de plaats in waar toen de staande wip stond achter het hoger vermelde café en ter compensatie kreeg de Gilde de grond in de oksel van de Koninginnelaan ter beschikking.

Op 28 juli 1902 (zie foto) was koning Leopold II aanwezig op de 600-jarige viering van de Gilde. Er waren uit de wijde omgeving 365 schutters aanwezig die kampten om de hoofdprijs, een zilveren beker geschenken door de vorst.

Kort na de inval en bezetting in 1914 vaardigden de Duitse autoriteiten een schietverbod uit en alle bogen moesten ingeleverd worden. In 1919 hervatte de vereniging zijn activiteiten en tot op vandaag is de boogschuttersvereniging onafgebroken blijven bestaan.

De vereniging na meer dan zeven eeuwen?

Het hoofdgild is nog steeds gehuisvest in de gebouwen van de koninklijke schenking in de Leffingestraat.

De vereniging telt een tachtigtal leden (update 2023). De meeste leden zijn actief als doelschutter en/of veldschutter.

Schietingen vinden wekelijks plaats:

- 1) doelschieten op dinsdagavond en zaterdag (binnen en/of buiten);
- 2) liggende wip op dinsdagavond en zaterdag (in de wintermaanden);
- 3) staande wip op maandagavond (tijdens de zomermaanden).

Koninklijk Hoofdgild St-Sebastiaan Oostende

Leffingestraat 2 - 8400 Oostende

E-mail : sint.sebastiaan@gmail.com Tel: +32 498 20 94 77

Hoofdman Marc Vandepoele

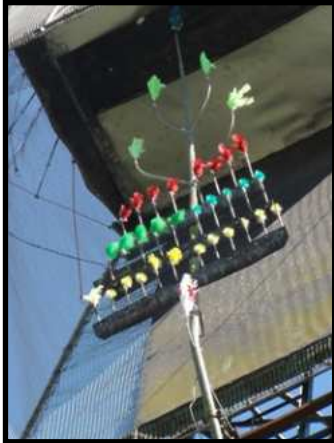
Vaandel in fluweel met wapenschild St.-Sebastiaan

Disciplines

Doelschieten

Dit gebeurt in het clublokaal op een afstand van 18 meter. Buiten wordt geoefend op de afstanden 30, 50, 70 en 90 meter. Naast de boog, het belangrijkste element, wordt er ook een verrekijker gebruikt. Zo kan de schutter zijn instellingen van het mikorgaan op zijn boog corrigeren om een beter resultaat te bekomen.

Staande wip

Die is 25 meter hoog en deze discipline wordt tijdens de zomermaanden beoefend. Er worden 35 vogeltjes op een frame geplaatst waarvan 30 gaaien, 2 kallen, 2 zijden en 1 top. De kooi is uit veiligheid om de pijlen tegen te houden zodat ze niet in de wijde omgeving neerkomen.

Liggende wip

Deze discipline wordt binnen beoefend. Het verschil met de staande wip is dat de pijl horizontaal vliegt in plaats van verticaal en dat de twee kallen ontbreken.

Veldschieten

Of 'Field' is een variatie op doelschieten. Dit vindt plaats op een buitenparcours op 24 doelen (of 2 x 12 doelen). De afstand tot het doel is tussen de 5 en 50 meter. Niet alleen de afstand is de factor die het moeilijk maakt maar ook het hoogteverschil van de opstelling van het doel. Er moet zowel vlak, naar boven als naar beneden gemikt worden.

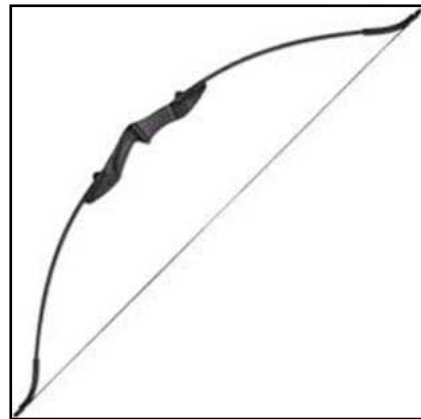
Soorten bogen

Sinds het begin van de twintigste eeuw heeft de boog een indrukwekkende evolutie ondergaan.

INDELING VOLGENS CONSTRUCTIE

Deze drie types van bogen worden gebruikt in bijna alle voornoemde disciplines.

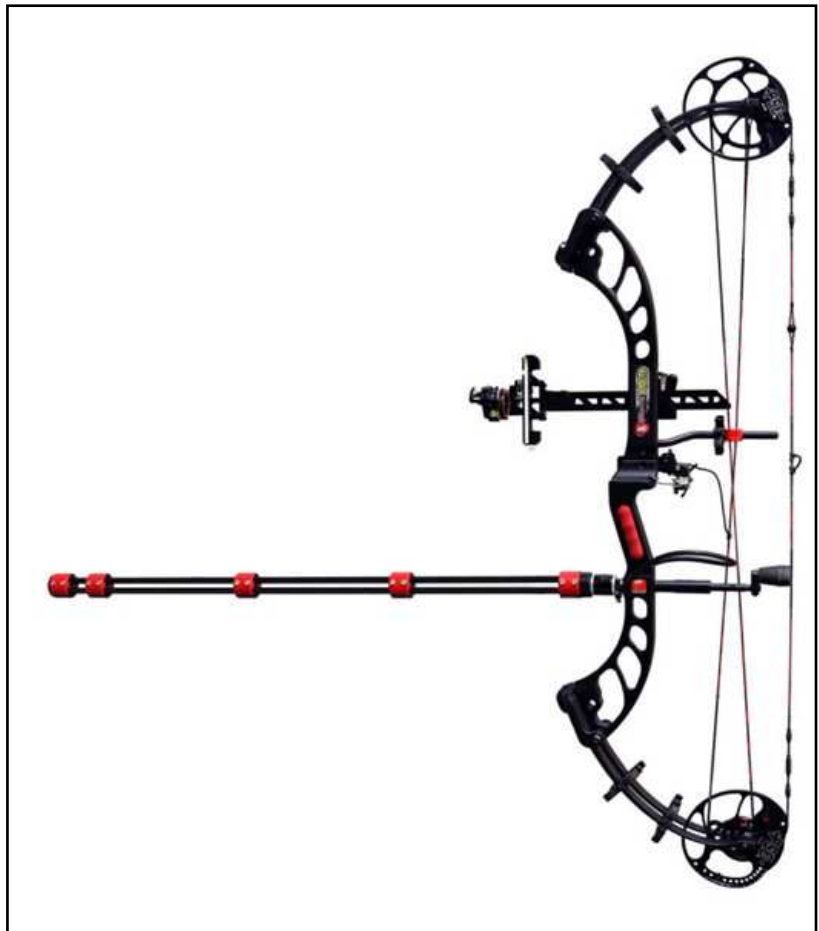
Longbow > Engels voor lange boog die over de gehele lengte buigt.

Recurveboog > In tegenstelling tot de 'longbow' hebben de werparmen van een recurveboog uiteinden die van de boogschutter afbuigen (*re-curve*). Recurvebogen worden onder meer gebruikt bij de Olympische Spelen.

Compoundboog > is een samengestelde (=compound) boog die gebruik maakt van een systeem van kabels en katrollen om de latten (werparmen) te buigen.

Op deze boog zijn veel hulpmiddelen toegestaan zoals een vizier met waterpas en vergroting, een kijkgaatje in de pees, stabilisatoren en dempers.

Wie was Sebastiaan?

Sebastiaan was hoofdman in het eerste legioen van het Romeinse leger ten tijde van keizer Diocletianus (van 284 tot 306).

Als overtuigd christen was Sebastiaan in ongenade gevallen bij de keizer en werd hij ter dood veroordeeld. Hij werd aan een boom gebonden en met pijlen beschoten tot hij in elkaar stortte. De soldaten lieten hem voor dood achter.

Tegen de avond werd Sebastiaan van de boom afgehaald maar hij gaf nog tekenen van leven. Hij werd verzorgd en genas van zijn wonden.

Om de wantoestand tegenover de christenen aan te klagen ging Sebastiaan naar de keizer toe. De keizer keek hem aanvankelijk verwonderd aan alsof Sebastiaan uit de doden was opgestaan.

Opnieuw gaf Diocletianus bevel om Sebastiaan te doden en niets meer van hem over te laten. Deze keer werd de martelaar doodgeknuppeld en de wil van de keizer werd feilloos uitgevoerd.

Licht & Verf bvba

Kardinaal Cardijnlaan 104

8800 Roeselare

Tel. 051 24 68 47 - GSM 0497 39 26 65

Algemene Schilder- en Decoratiewerken

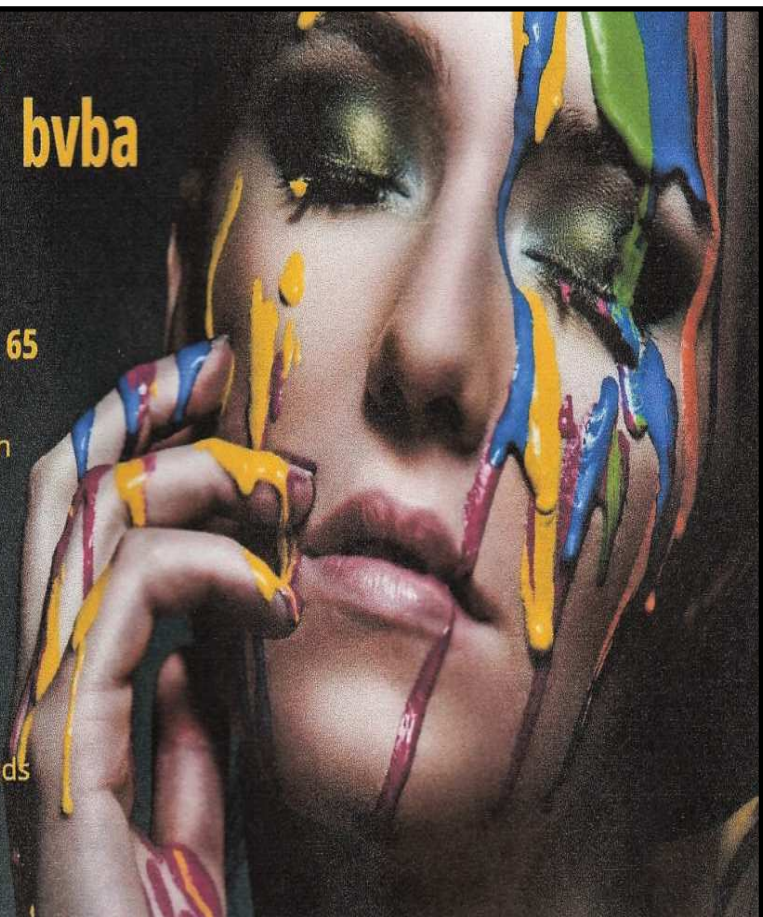
Gordijnen en Overgordijnen

Airless Spuitwerken - Spuitplamuur

Wand- en Vloerbekleding - Laminaat

Plaatsen van Gyproc wanden en plafonds

www.rooryck.be

DE U-BOOT, EEN DODELIJK WAPEN

MARTINE QUAEGEBEUR

De inzet van U-boten in de Eerste Wereldoorlog veranderde de zeeoorlog voorgoed. Een U-boot deinsde voor niets terug. Het was een nieuw en uiterst gevreesd wapen, een gevaarlijke sluipmoordenaar die plots uit het niets toesloeg. Bij het afschieten van een torpedo werd een schip doorboord en uitgeschakeld waarna het, in nog geen 20 minuten tijd, de dieperik inging.

De Britten, reeds eeuwenlang lang de zee trotserend, waren als door de bliksem getroffen. Trots op hun ontzagwekkende grootse vloot en in de overtuiging dat hun oorlogsvloot onoverwinnelijk was, werden zij nu geraakt tot in het diepste van hun ziel.

In de Eerste Wereldoorlog werd de bevoorrading voor het slagveld via het Kanaal vanuit Groot-Brittannië getransporteerd. Schepen die daarvoor instonden, kregen bescherming van Britse schepen: zogenaamde pantserschepen die elke vijandelijk schip, dat de bevoorrading belemmerde, dienden op te sporen en uit te schakelen. Het was een nieuwe klasse oorlogsschepen, zeer krachtige schepen die zwaar bewapend waren met kanonnen, uitgerust met genuanceerde technologie, beschermd met superverhard staal.

Om deze machtige Britse oorlogsvloot te verslaan, hadden de Duitsers nieuwe technologieën, voor onder het zeeoppervlak, ontwikkeld. Ze noemden ze 'Unterseeboten', of U-boten.

De Britten waren helemaal niet voorbereid op wat de Duitsers in petto hadden. Zulke geheime onderzeese aanvallen met de grootse precisie uitgevoerd, hadden ze niet verwacht. Duitse ingenieurs hadden grote technische vooruitgang gemaakt waardoor U-boten erg doeltreffend waren.

Duitslands allereerste duikboot was de U-1 en daarvan bestaat heden ten dage nog steeds één exemplaar. Met een elektrische motor op langzame snelheid van 5 tot 6 knopen, kon men 5 tot 6 uur onder water varen. Elektrische motoren dreven de duikboot van 42 m lengte onder water aan. Accu's werden heropgeladen door twee benzinemotoren waarmee de U-boot aan het wateroppervlak voer. De U-boot had twee stel motoren: twee benzinemotoren en twee elektrische motoren; een soort hybride systeem te vergelijken met de hedendaagse moderne hybride auto.

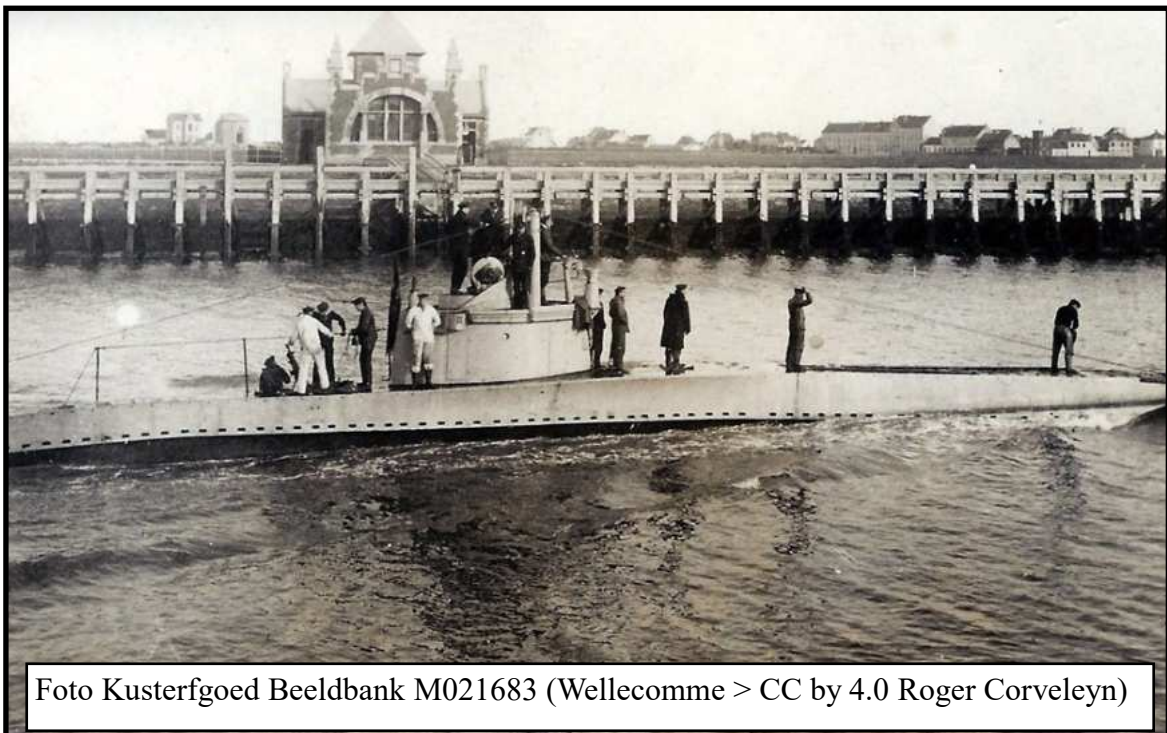

Foto Kusterfgoed Beeldbank M021683 (Wellecomme > CC by 4.0 Roger Corveleyn)

Met de U-1 kon men wel 30 m diep en 80 km ver onder water varen. Maar voor de bemanning was dienst doen in een U-boot verre van comfortabel. Het waren ongeoorloofde ruimtes. De motorgeluiden waren oorverdovend. Het elektrische circuit lag er bloot en wanneer er zeewater in de accu's terecht kwam, verspreidde zich een dodelijk chloorgas. De kans te overleven in een duikboot was veel kleiner dan aan het Westfront. U-boten waren gevaarlijk voor de manschappen en dodelijk voor de vijand.

Naarmate de oorlog evolueerde, ontwierpen de Duitsers ook nieuwe U-boten, die wel drie keer groter waren dan de U-1, twee keer dieper konden duiken, bijna 60 m diep, en 130 km ver onder water voeren. Met dit groter bereik konden ze verder in zee toeslaan. In 1915 breidde Duitsland zijn duikbootvloot uit tot zo'n 50 eenheden. Dit aantal groeide uit tot bijna 125 U-boten waarvan er dagelijks 30 tot 40 op zee voeren. Het gevaar van de U-boot nam stelselmatig toe. Niet alleen militaire geallieerde schepen liepen gevaar, maar ook alle geallieerde schepen. Daarmee had de Duitse marine een soort zee-terrorisme ontwikkeld en in 1915 was geen enkel geallieerd schip nog veilig.

Algauw hadden de Duitsers het gemunt op de **RMS Lusitania**, één van de meest befaamde schepen van de wereld. Met haar lengte van 243 m, was ze één van de meest luxueuze passagiersschepen ooit gebouwd. De desastreuze aanval op de Lusitania zette de wereld op zijn kop en meteen was dit het keerpunt in het verloop van de Eerste Wereldoorlog.

Op 1 mei 1915 voer de RMS Lusitania, met bijna 2000 passagiers aan boord, af vanuit New York op weg naar Groot-Brittannië. De grote oceanlijner, ontworpen zoals de **Titanic** om onzinkbaar te zijn, was als een drijvend vijfsterrenhotel. Zelfs voor derde klasse was het een luxe om vlug de Atlantische Oceaan over te steken.

Afbeelding rechts: officiële waarschuwing inzake reizen met de Lusitania gepubliceerd door de Keizerlijke Duitse Ambassade

RMS Lusitania, geschilderd door Norman Wilkinson (wikipedia) - onderaan links: first class dining room en hieronder: first class smoking room

OCEAN STEAMSHIPS.

CUNARD

EUROPE VIA LIVERPOOL
LUSITANIA

Fastest and Largest Steamer
now in Atlantic Service Sails
SATURDAY, MAY 1, 10 A. M.
Transylvania, Fri., May 7, 5 P. M.
Orduna, - - Tues., May 18, 10 A. M.
Tuscana, - - Fri., May 21, 5 P. M.
LUSITANIA, Sat., May 29, 10 A. M.
Transylvania, Fri., June 4, 5 P. M.

Gibraltar-Genoa-Naples-Piraeus
S.S. Carpathia, Thur., May 13, Noon

NOTICE!

TRAVELLERS intending to embark on the Atlantic voyage are reminded that a state of war exists between Germany and her allies and Great Britain and her allies; that the zone of war includes the waters adjacent to the British Isles; that, in accordance with formal notice given by the Imperial German Government, vessels flying the flag of Great Britain, or of any of her allies, are liable to destruction in those waters and that travellers sailing in the war zone on ships of Great Britain or her allies do so at their own risk.

IMPERIAL GERMAN EMBASSY
WASHINGTON, D. C., APRIL 22, 1915.

Zes dagen later, op 7 mei 1915, was de Lusitania nog maar 20 km verwijderd van de Ierse kust. De kapitein werd gewaarschuwd dat er U-boten waren, maar de Lusitania, onzinkbaar, zou elke bedreiging moeten kunnen afslaan en voer met een minimale snelheid van 24 knopen, wat snel was. Het schip zou evenwel nooit aankomen.

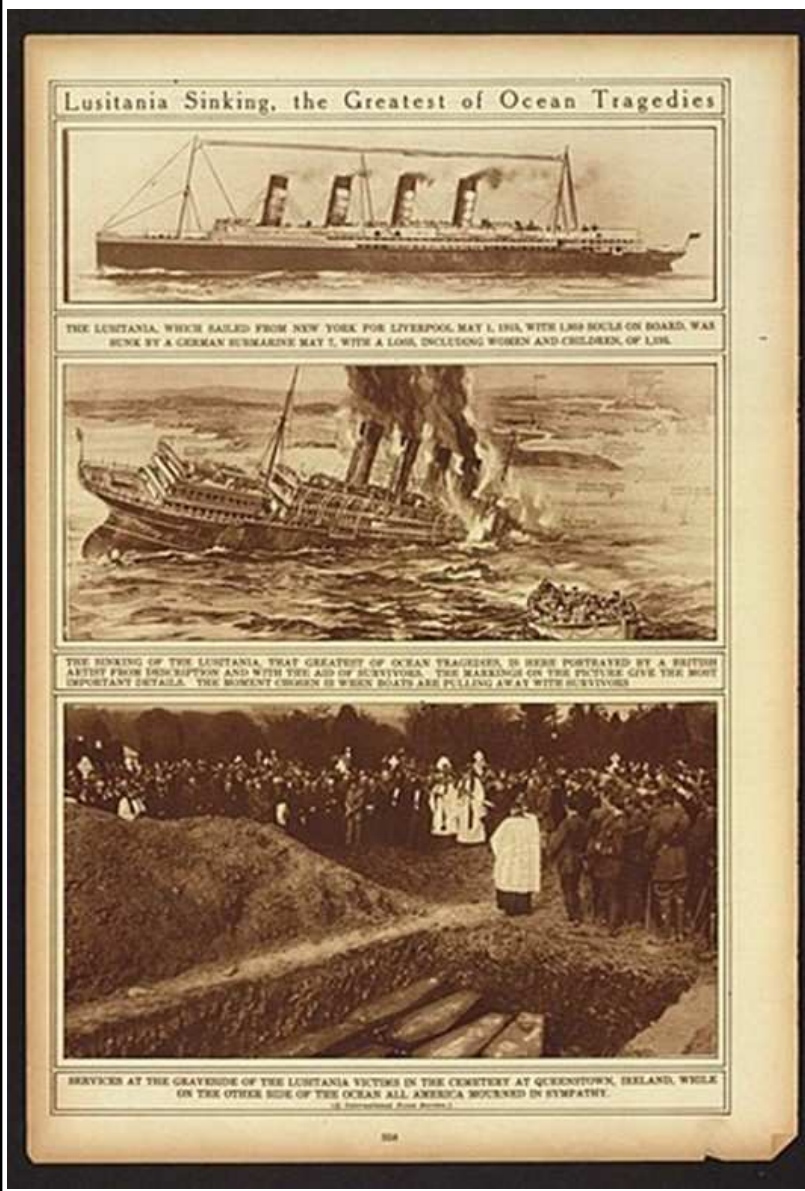
De U-20 had het bevel gekregen om in deze wateren op alle oorlogsschepen, passagiersschepen, oceanlijners, handelsschepen ... het vuur te openen. De Lusitania diende, zelfs als het schip enorm veel water maakte, te blijven drijven, maar was met de torpedoaanval in amper 20 minuten tijd gezonken. Een torpedo blies een gat in het schip. De Lusitania voer zo snel dat, door haar impuls, tonnen water aan boord kwamen waardoor ze zonk. Ze nam bijna 1 200 mannen, vrouwen en kinderen met zich mee. Ze stuurde zichzelf het water in, zelfs al waren de propellers gestopt, werd ze door haar enorme gewicht van 32 000 ton naar voren getrokken. Er was amper tijd om reddingsboten te water te laten. De snelheid waarmee de Lusitania voer, had haar niet gered, maar wel degelijk gedood. Honderden dode lichamen spoelden aan. De slachtoffers werden in massagraven in Ierland begraven.

Het wrak van **RMS Lusitania** en haar schokkende geheim ligt nog steeds op de bodem van de zee, onder een boei aan de Ierse zuidkust, 90 m diep, gekanteld op haar stuurboordkant, deels gezonken in de zeebodem, volledig bedekt met weggegooide en verstrikte visnetten. Door nauwkeurige 3D-Scandata in te voeren in sterke animatiesoftware kan men het wrak thans onthullen:

haar enorme romp is in tweeën gebroken, de top van haar boeg is zwaar beschadigd, een bewijs dat de Lusitania zeer snel en met een intense plof op de bodem van de zee is terechtgekomen.

De brutale aanval op de RMS Lusitania resulteerde in het feit dat de Duitsers aanzien werden als de grootste schurken en moordenaars. De vele Amerikaanse verliezen op de Lusitania en de aanvallen op hun schepen, dreven de VS ertoe om deel te nemen aan de oorlog.

Na het zinken van de Lusitania telde de U-boot-vloot zo'n 100 boten. De Duitse marine was er zich degelijk van bewust dat het tij kon keren nu de Amerikanen zich mengden in de oorlog en dat ze snel dienden te handelen wilden zij deze oorlog winnen. Als ze genoeg duikboten konden inzetten, maakten ze kans. U-boten lanceerden een campagne om de vijand onmiddellijk te vernietigen en voerden oorlog vlak voor de Britse kust. Hun doel: de Britten, de spil van de geallieerden, verslaan voordat de Amerikanen konden reageren.

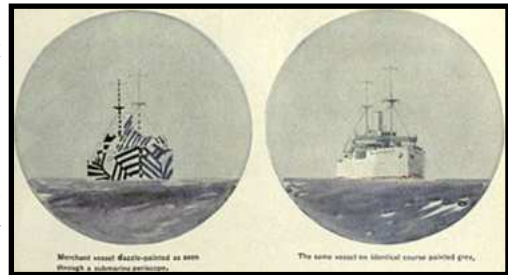

Het transport komende van de VS en het Verenigd Koninkrijk werd verwezenlijk door duizenden handelsschepen. Manschappen, voedsel, munitie, materialen, voorraden en allerlei producten nodig om de oorlog in Europa te ondersteunen, werden vervoerd. Britse havens waren de eindbestemming. De Duitsers wisten dit en stuurden hun U-boten er op af om alle voorraadschepen uit te schakelen met dodelijke gevolgen van dien. Zichzelf verbergend, de Britse havens in zicht, hadden ze hun vijand goed in het vizier. Door ze de genadeklap uit te delen, wilden de Duitsers kost wat kost de Britten onder de knieën krijgen zodat ze zich zouden overgeven. Niet alleen mariniers en soldaten waren doelwit, maar ook burgers, handelaars, zeelieden.... Het werd een totale oorlog: de onbeperkte duikbotenoorlog. Iedereen was erbij betrokken. De Britten waren amper opgewassen tegen de U-boot-tirannie. De U-boot leek onoverwinnelijk.

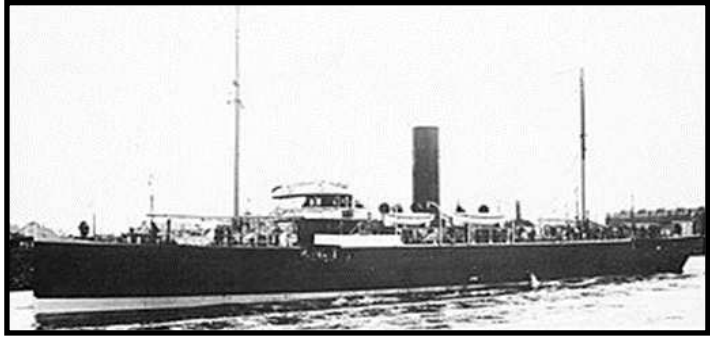
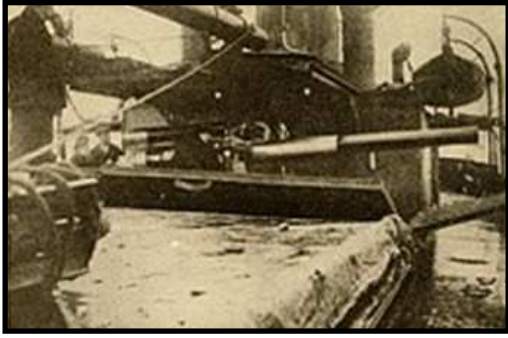
In 1917 woedde de duikbotenoorlog het meest in de Ierse Zee, net buiten de haven van Liverpool. Het was een levensgevaarlijke zee voor handelsschepen, zwaar beladen met vracht voor de oorlog, die de gevarenzone probeerden door te komen. Naast vracht hadden ze veelal passagiers aan boord waaronder vrouwen en kinderen. Wetende wat er kon gebeuren, welk gevaar er zich in zee bevond, moest het bijzonder angstwekkend zijn geweest. Duitse U-boten namen elk schip onder vuur, waren onverbiddelijk en genadeloos. Ze richtten een waar slagveld aan: ontelbare schepen gingen verloren. Honderden scheepswrakken liggen nu nog steeds op de bodem van de Ierse Zee.

U-boten hadden opdracht om per maand 600.000 ton aan scheepsruimte tot zinken te brengen. In april 1917 behaalden ze zelfs 800.000 ton. Op zeker ogenblik leek het erop dat het voortbestaan van de **Royal Navy** op het spel stond. U-boten werden steeds beter in constructie, maar tenslotte vonden de geallieerden ook nieuwe methodes uit om duikboten te verslaan en koopvaardijsschepen te beschermen.

Zo werd de **dazzle-camouflagetechniek** (zie illustratie) toegepast waarbij ingewikkelde geometrische patronen op de boeg van een schip werden geschilderd om bij de vijand verwarring te zaaien en het mikken te bemoeilijken. Patrouilleboten werden ingezet, maar de kans dat die een U-boot zagen, was eerder klein. Eens opgemerkt en de periscoop van de duikboot was gespot, werd alles op alles gezet om de U-boot tot zinken te brengen. Patrouilleschepen hadden een nieuw soort wapen aan boord met name een antiduikbootwapen: onderwaterbommen, dieptebommen genaamd. Dieptebommen waren explosieven die werden geactiveerd wanneer ze afgevuurd of van een schip werden gerold om op een bepaalde diepte te ontploffen. De explosie van een dieptebom veroorzaakte een grote schokgolf die de duikboot aan het trillen bracht totdat de apparatuur het begaf. Als de breekbare buizen, kleppen en luiken van een U-boot kapot gingen, liep hij groot gevaar en bracht het zijn grote zwakte aan het licht. De explosie van de dieptebom veroorzaakte het scheuren van de naden, het begeven van de systemen van de duikboot en het gewond raken van de bemanning. Door de explosie van dieptebommen werd een U-boot naar boven gestuwd waardoor hij zich niet meer in zee kon verbergen en

kwetsbaar was. Met het risico van eigen schip te beschadigen of tot zinken te brengen, werden U-boten geramd waardoor ze doormidden werden gebroken, want om zichzelf en eigen schepen te beschermen, was het beter om duikboten te laten zinken. Daarbij was het best mogelijk dat, terwijl de duikboot zonk, ze de bemanning er nog in zagen zitten. Niets voor niets werden U-boten soms stalen doodkisten genoemd door de bemanning, wetende dat een zeemansgraf niet uitgesloten was.

Links: kanonnen op Q-schepen waren weggestopt achter beweegbare of draaibare panelen. Rechts: HMS Tamarisk

Eind 1917 kreeg de **Royal Navy** steun van de **Anti-Submarine Division**, een nieuwe strijdkracht die zich bezighield met de studie van technologie en strategie om U-boten uit te schakelen. Een manier om dit te realiseren was het aanleggen van een weermuur: een versperring van mijnen. Zeemijnen waren zeer effectieve wapens. Rond de Britse kusten lagen drijvende bommen en in 1918 werd de ingang van het Kanaal geblokkeerd door een groots mijnenveld. Daarnaast zette de **Royal Navy** ook zogenaamde Q-schepen in onder het bevel van toenmalige Marineminister **Winston Churchill**. Vermoedelijk waren er tweehonderd Q-schepen, variërend van de kleinste vissersboten tot de grootste handelsschepen. De zeelui ervan behoorden niet tot de koopvaardij, maar waren marinelui getraind in misleiding. Q-schepen waren in feite oorlogsschepen, vermomd als handelsschepen. Ze leken onschuldig terwijl ze dit niet waren. Ze waren meestal zwaar bewapend met scheepskanonnen en hadden als taak een aanval op een U-boot uit te lokken.

Uiteindelijk was het gevaar van de U-boten min of meer geneutraliseerd en konden vrachtschepen in goed beschermde konvooien de Engelse kust bereiken. Er waren niet genoeg U-boten meer om voorraadschepen te vernietigen. Hadden de Duitsers meer U-boten kunnen produceren, dan hadden ze de oorlog wellicht ook kunnen winnen. Op het einde van de oorlog hadden ze gebrek aan opgeleid personeel en waren ze uitgeput van de jarenlange strijd. Tenslotte werden ze gedwongen om hun U-boten aan de geallieerden te overhandigen. Voor de Eerste Wereldoorlog wisten mensen niet dat een U-boot zo'n dodelijk wapen was. De nazi's daarentegen wisten dit maar al te goed en zouden in de Tweede Wereldoorlog 1 100 nieuwe en verbeterde U-boten inzetten in hun tweede strijd tegen de geallieerde schepen.

Bronnen: **Drain the Oceans** (2019) Documentaire – **Killer U-Boats** (Sz.2, Afl.3) uitgezonden op NATIONAL GEOGRAPHIC CHANNEL— **Wikipedia** —www.beeldbankkusterfgoed.be/

Van Iseghemlaan 108
Oostende

info@azuriet.be

059 51 49 51

www.azuriet.be

Toope

Toope

Groentenmarkt 11, 8400 Oostende

T 059 40 31 06 · M **0468 48 56 70** · toope1@telenet.be

Di & Woe gesloten · · www.bistro-toope.be

BTW BE0715.482.985

Ontbijt · Lunch · Tea-Room · Feest- en vergaderzaal

**AANZET TOT INFOGARING OVER VICTOR CREMERS,
BOUWHEER, ARCHITECT & EERSTE BEWONER VAN
'T KASTEELTJE' / LE CHATELET '**

DIRK BEIRENS

Het noordwestelijke hoekpand op de kruising Koninginnelaan – Nieuwpoortsesteenweg is bij de Oostendenaars bekend als 'Het Châteletje'. Maar eigenlijk staat er "'t Kasteeltje" boven de ingang (zie illustratie links boven). Velen passeren er richting 'De Drie Gapers' op de zeedijk, nu aldaar 'Koning Boudewijnpromenade'. Prominent op de ronde hoektravee, een torenachtig onderdeel, blinkt in zwarte cijfers het jaartal '1885'. Gelukkig is het eclectisch gebouw sedert 1994 beschermd. Ik herinner me nog de afbraakbedreigingen. En het gebouw staat nu (weer) te koop (augustus 2023).

Maar wat me al lang intrigeert, is dat er geen info te vinden is over de bouwheer, architect en eerste bewoner, een zekere Cremers V., architect met als enige bekende realisatie 'Le Châtelet'. Een uitdaging met puzzelstukjes dus.

In een studie over Le Châtelet waarvan het voorblad ontbreekt (en ik dus de samensteller en het maakjaar mis) geeft de auteur een evolutie van de eigenaars en uitbating. Hij/zij heeft geen gegevens over V. Cremers, behalve “(kadaster:) in opdracht van Czemezs(sic)-Demunter werd door de architect Cremers V. in 1885 begonnen met de bouw van Le Châtelet dat toen een vrijstaande woning was.”

Op 26 februari 1856 wordt in Turnhout **VICTOR FRANCISCUS JOANNES CREMERS** geboren. Zijn ouders zijn Joannes Franciscus Cremers (1822-1883), schoolonderwijzer & Maria Wilhelmina Gesp (1834-?). Hij is de tweede zoon op een totaal van tien geboren kinderen. Hij volgt een opleiding bouwmeester/architect maar waar dat gebeurt, heb ik nog niet achterhaald.

Mijn eerste trouvaille is de vermelding van **Victor Cremers** in een fraudezaak. Samen met een zekere Victor Carlier had hij in London, vermoedelijk tussen 1878 en 1882, het fictieve handelshuis Leyton, son en co. opgericht. Belgische handelsleveranciers werden aanvankelijk betaald maar na een tijdje niet meer. Beide heren werden voor de Antwerpse rechtbank gedaagd maar die verklaarde zich onbevoegd. Via de formulering van arrest nummer 1195 vernemen we dat Victor Cremers wel degelijk architect van opleiding is maar het beroep van leraar aan de zeevaartschool van Oostende uitoefent: “Arrêt n°1195: Cremers, Victor; professeur à l'école de navigation de l'état à Oostende (Oostende), architecte. Charlier, Victor; vertegenwoordiger van de handel. Pennart, Oscar; industrieel, burgerlijke partij. Escroquerie in Antwerpen. Maar het Hof van Beroep in Brussel veroordeelde wat later Carlier tot vier jaar en Cremers tot twee jaar gevangenisstraf en schadevergoeding aan de schuldeisers. Vervolgens vernietigde het Hof van Cassatie dit arrest wegens gerechtsdwaling en **de vrijlating van Victor Cremers**, die tijdens de hoorzitting in Brussel was gearresteerd, werd bevolen.

In Oostende wordt Victor **begin februari 1885** benoemd tot adjunct-secretaris van de ACO (Association Commerciale d'Ostende) en hij is vastbesloten om te solliciteren voor eerste secretaris van de genoemde vereniging in vervanging van M. A. Van Imschoot. In dezelfde periode is hij ook één van de zeven kandidaten voor het directeurschap van het kursaal. Van ambitie gesproken.

Op **16 februari 1885** huwt Victor Cremers, dan pas aangesteld als **leraar aan de zeevaartschool** in Oostende en aldaar gedomicilieerd met Marie Louise Jeanne Hortense DEMUNTER (1852-1901), zonder beroep, weduwe van Emile Jeunehomme, wonende in Laken en daarvoor in Sint-Jans-Molenbeek. Haar ouders zijn Pierre François & Louise Félicité Robert.

In **juni 1885** neemt hij deel aan de intekening voor de openbare aanbesteding voor de exploitatie van de stoomtram van Oostende naar Nieuwpoort.

Victor Cremers wordt in **La Feuille van 22.11.1885** vermeld in het verslag over het feest ter ere van kolonel Dufour, hoofd van de pakketbotendienst en in die functie ook hoofd van de zeevaartschool in Oostende. Cremers vervaardigt een perkament met de namen van de deelnemers aan het feest.

Op **25 juli 1886** wordt in Oostende Lea Hortense Victoire Cremers, dochter van **architect** (sic) Victor Cremers & Marie Demunter geboren.

Onrechtstreeks komen we te weten wanneer Victor de grond koopt waarop Le Châtelet wordt gebouwd. Het katholieke blad ‘La Feuille d'Ostende’ (**3 juni 1888**) geeft in de aanloop van de parlamentsverkiezingen van 12 juni 1888 de liberale kandidaat Destuers ervan langs en beticht deze ‘Weldoener van Oostende’ van speculatieve zaken.

Een inventariskolom met aankopen en verkopen van terreinen moet dienen als bewijs.

Daarin staat dat Destuers op 6 maart 1885 grond ter grootte van 29 are 11 centiare (grondgebied Oostende) voor de prijs van 11.488 franc aan Victor Cremers heeft verkocht, de notaris is Bousson.

Van dan af kan Cremers met het ontwerpen en laten optrekken van zijn hoektorengedeeft beginnen. Maar daarover heb ik geen informatie (archief Oostende opgebrand in 1940).

Wel opvallend zijn de medaillons op het torengedeelte, die verwijzen naar een architect-bouwmeester-kunstenaar. Het cirkelvormige element onder het jaartal 1885 bevat een T-lat, een versierde console, een opgerold plan en een schietlood (zie illustratie). Onder het torenraam staat op het linkervierkant een reliëf met hamer en beitels, een leeuwenkop, spatels, verbonden met een touw. Rechts zien we een schilderspalet, een borstel en penselen, een potlood, dit alles ook met een touw verbonden.

Het oorspronkelijke torentje (zie illustratie links) heeft volgens La Feuille d'Ostende van **04.08.1895** een hevig onweer niet 'overleefd': "L'orage dont nous avons été gratifiés vendredi 25 Juillet, a fait beaucoup des siennes (= 'fratsen uithalen'). A Ostende, la foudre (= bliksem) a enlevé une tourelle à la villa 'het Kasteeltje' (sic), Avenue de la Reine. In de Franstalige pers wordt dus ook de Nederlandse benaming gehanteerd.

DRAMA IN DE NACHT VAN 17 OP 18 JANUARI 1888

In de loop van de **zomer 1887** bevindt Victor Cremers zich op een bal met de jonge Oostendse modiste Gabrielle Janus en hij verklaart de jonge vrouw daar zijn liefde. Zij gaat daar niet op in. Hij dringt opnieuw op een relatie aan in **januari 1888** en zij antwoordt hem dat "dit schandelijk is voor een getrouwde man om zulke avancetaal te gebruiken". Enkele dagen later, op zondag 15 januari, gaat Gabrielle met haar zus, mevrouw Dumon, op bezoek bij mevrouw Cremers.

(Volgens een latere verklaring van G. Janus gebeurde daar het volgende:)

Als Cremers even met haar alleen is, bijt hij haar toe: "Jacques Deweerdt, die jou het hof maakt, is maar een jongen, een schurk en als ik jou nog met hem zie, zal ik me wreken." "Hoe zal je dat doen?" antwoordt Gabrielle. "Met mijn revolver schiet ik jou of hem door de kop," repliceert Cremers. In die tijd draagt Cremers buitenshuis altijd een revolver omdat hij zich, naar eigen zeggen, bedreigd voelt door de Fransman Dubois, met wie hij weigert "de strijd aan te gaan".

HOTEL DE BAVIÈRE

RUE DE LA CHAPELLE, 15, OSTENDE
(PRÈS DE LA PLACE D'ARMES)

Propriétaire: Prosper PATERNOSTER-LEMMENS

RESTAURANT A LA CARTE.

Diners à toute heure, depuis 2 francs,
à partir de midi.

(LE MENU VARIÉ CHAQUE JOUR EST AFFICHÉ)

DINER A 2 FRANCS : Potage. — Hors-d'œuvres. — 1 plat de poisson. — 2 plats de viandes. — 2 plats de légumes. — Dessert.

DINER A 2 FRANCS 50 : Le même menu avec un des plats ci-après en plus, suivant le jour : Ris de veau, Volailles, Homard ou Entremets.

DINERS MAIGRES depuis 2 francs, tous les jours maigres.

Chambres. — Pension. — Arrangements pour Familles. — Prix très modérés.

Excellente cuisine. — Vins irréprochables

MAN SPRICAT DEUTSCH — ENGLISH SPOKEN

Op **dinsdag 17 januari 1888** is Cremers in het Hotel de Bavière (in de Kapellestraat dicht bij het Wapenplein) in gesprek met de uitbater Declercq en de broers De Wymmer. Omstreeks twee uur 's nachts komen Jacques Deweerdt en Charles Van der Heyden binnen. Onmiddellijk vraagt Deweerdt, die door juffrouw Janus gebriefd is over het oneerbare voorstel en de bedreiging, aan Cremers waarom hij hem als jongetje beschouwt. Cremers antwoordt: "Ewel, ja, jij bent een jongetje, een lafaard en een schurk. Je bent groot en sterk maar dat ben ik ook en mijn vuisten kunnen zich meten met de jouwe en als je wil kan ik je tonen "dat ik geen moordenaar ben".” Daarop wil Deweerdt Cremers te lijf gaan maar Deweerdt's vriend, Joseph De Wymmer, komt tussen en vraagt Deweerdt naar huis te gaan. Deweerdt gaat op het verzoek in en gaat weg met Van der Heyden. Maar kort daarna komt Van der Heyden terug en vertelt dat Deweerdt zijn deur niet afgesloten heeft en vermoedelijk wacht op een uitleg

van Cremers. Om een rechtstreekse vechtpartij te vermijden besluiten Van der Heyden en de broers De Wymmer om Cremers tot bij Deweerdt te brengen. Het gezelschap gaat naar buiten en op de 'Place du Théâtre' (= het huidige Marie-Joséplein > zie onder) zien ze Deweerdt op hen toelopen.

Kusterfgoed Beeldbank M002750 herkomst gemeente Koksijde > Een unieke foto van de open Place du Théâtre met de oude schouwburg (X). In de verte de intacte Sint-Pieterskerk. Vooraan een optocht van circusolifanten, waarschijnlijk van het Amerikaanse Circus Pinder, dat Oostende bezocht in **1886 en 1891**. Het tijds kader waarin 'ons' drama zich afspeelt.

Men probeert hem tegen te houden maar hij neemt Cremers even bij de schouder vast en roept: "Herhaal eens dat ik een jongen en een lafaard ben!". "Dat zal ik zeker," antwoordt Cremers, hij bukt zich, haalt zijn revolver boven en schiet in de richting van Deweerdt.

Getroffen roept Deweerdt: "De lafaard heeft in mijn buik geschoten!". Meer dood dan levend wordt Deweerdt naar een dokter gebracht terwijl Cremers naar huis gaat. De volgende dag bezwijkt Jacques Deweerdt aan zijn verwondingen.

Aan de onderzoeksrechter verklaart Cremers dat Deweerdt hem op de schouwburgplaats met een vuistslag neersloeg: "Uit wettige zelfverdediging nam ik mijn revolver maar die bleef haken aan mijn kledij, een schot ging af en ik verbrandde een vinger." Deze verklaring is in tegenspraak met wat de getuigen en experts vertellen. **Als gevolg wordt Victor Cremers beschuldigd van moord op Jacques Deweerdt in de nacht van 17 op 18 januari 1888.**

Het proces voor het Hof van Assisen in Brugge zal plaatsvinden op **maandag 30 april** en drie zittingen vergen. Cremers wordt verdedigd door de Brusselse advocaat Bonnevie. Op de eerste procesdag roept de verdediging 15 getuigen à décharge op... We leren Cremers en de getuigen beter kennen, maar een uitgebreid verslag is voor een aparte bijdrage.

De aanklacht 'Moord met voorbedachten rade' wordt op 1 mei 1888 door de jury (6 stemmen voor en 6 stemmen tegen) afgewezen en Victor Cremers krijgt de vrijspraak.

NA HET PROCES

In L'Echo d'Ostende van **8 juli 1888** verschijnt de aankondiging van de **openbare verkoop van Le Châtelet**. "Genoemden notaris Vander Heyde, daartoe in rechte benoemd, zal overeenkomstig het artikel 90 der wet van 15 augustus 1854, openbaarlijk verkopen, ter afspanning St.-Sebastiaan, St.-Sebastiaanstraat Oostende: **een schoon Huis**, uitmakende den noordwesthoek der Koninginlaan (Avenue de la Reine) en der Nieuwpoortsche Steenweg, bekend bij kadaster sectie C, nr.53, voor eene grootte **van 2 aren 60 centiare**n. Bewoond door M. Victor Cremers."

Voor zover de gegevens waarover ik beschik, correct zijn, zal Cremers vermoedelijk een groot deel van de door hem in maart 1885 aangekochte grond doorverkocht hebben, al dan niet met de suggestie hem als architect te nemen. Hij had voldoende grond (2a60ca) voor zijn 't Kasteeltje. Bleef hij tussen 1885 en 1888 én leraar zeevaartschool én praktiserend architect?

Als in **1896** de Sint-Pieterskerk afbrandt, is een zekere Victor Cremers één van de hulpverleners die stukken uit de kerk kan redden (Duinengalm 22.08.1896). Is dat onze architect-leraar of de gelijknamige keeper van de Léopold Football Club Ostendais?

Dit is (hopelijk voorlopig) het laatste wat ik vond omtrent Cremers & 't Kasteeltje (Le Châtelet).

Victor Cremers had het verkorven bij een groot deel van de Oostendse bevolking. Is dat de reden waarom zijn woning uiteindelijk openbaar verkocht wordt. Heeft hij te veel schulden gemaakt, onder andere advocaatkosten? Waar is hij heen gegaan? Wat is er met zijn gezin gebeurd? Veel vragen waarop ik ooit het antwoord zou willen vinden maar dan wacht serieus archiefwerk.

SELECTIEVE BIBLIOGRAFIE

-Oostendse kranten; **L'Echo d'Ostende** (1885-1888) - De Duinengalm - La Feuille - La Saison - Le Carillon

-https://archieef.oostende.be/file_uploads/236562.pdf>25/07/1886 (akte 548)

-Rotterdamsch Nieuwsblad (13.02.1883) -The London Gazette (1878-1880)

-<https://nl.geneanet.org>

